

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز پنجشنبه (۶) اسفندماه ۱۳۴۹

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان: صدری کیوان خسروی کردستانی- معزی- دکتر حکیم شوشتری خانم بزرگ نیا .
- ۳- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به اصلاح ماده ششم قانون اصلاح قانون اراضی دولت و شهرداریه و اوقاف و بانکها مصوب دی ماه ۱۳۳۹ و ارسال به مجلس سنا .
- ۴- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به لایحه اصلاح ماده ۹ قانون تشدید مجازات رانندگان متخلف مصوب سال ۱۳۲۸ و ارسال به مجلس سنا .
- ۵- طرح و تصویب گزارش يك شورى کمیسیون بودجه راجع به لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور و ارسال به مجلس سنا .
- ۶- تقدیم يك فقره صورت دیون بوسیله آقای قوام صدری معاون وزارت دارائی .
- ۷- طرح و تصویب گزارش شور دوم از کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی راجع به لایحه تعاونی نمودن تولید و یک پارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکت های تعاونی روستائی و ارسال به مجلس سنا .
- ۸- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح برپاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان :

- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان : صدری کیوان - خسروی کردستانی- معزی- دکتر حکیم شوشتری خانم بزرگ نیا
- رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای صدری کیوان تشریف بیاورید .
- صدری کیوان - بنام خداوند توانا با اجازه مقام معظم ریاست و نمایندگان محترم ارقام و اعداد، آمارهای
- مهندس کیا - ملک زاده آملی - مهندس قادر پناه - بختیاری پور - صادقی - مهندس زنجانی - حق شناس - موسی صالحی - آموزگار - مهندس تهرانی - دکتر خیراندیش - دکتر رضوانی - فهیمی - ملک افضلی .

گویا آثار و شواهد و مخصوصاً کارنامه مفصل و دقیقی که آئینه تمام‌نمای اوضاع سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و اداری مملکت عزیز ما از ۵۰ سال پیش تا کنون است بخوبی نشان می‌دهد که نیم قرن سلطنت پرافتخار و پربرکت خاندان جلیل پهلوی که هر لحظه‌اش برای مساعادت، سلامت، بهروزی، موفقیت، ترقی، تعالی و ازدیاد حیثیت بین‌المللی به‌مراه داشته است بوضع تحسین آمیزی عقب افتادگی‌های چند قرن ما را جبران کرده و در عرض مدت کوتاهی مملکت ما را از صفر به همه چیز رسانیده (صحیح است) و در عداد ممالک راقیه جهان قرار داده است (صحیح است - احسن).

کوششهای مداوم، تلاشهای شبانروزی، زحمات فوق‌العاده و رهبری‌های حکیمانه سردار بزرگ تاریخ ایران رضا شاه کبیر موجد و مؤسس ایران نوین و متعاقب معظم‌له فرزند برومندش وجود مقدس محمد رضا شاه آریامهر شاهنشاه افتخار آفرین مملکت عزیز ما را با آن درجه از عظمت با آن درجه از مقام رسانیدند که امروز آوازه پیشرفت‌ها، ترقیات و تحولات و صلح‌جویی و بزرگ‌منشی و پرچم‌داری یک‌کار جهانی بایسوادای مادر اطراف و اکناف جهان‌ظنین انداز شده و همه برهبر عالیقدر ما بملت حشش‌ناس ما و به مملکت باستانی ما با دیده احترام می‌نگرند. (صحیح است).

امروز مملکت ما با آن پایه از عظمت رسیده است که تحت تعالیم حکیمانه رهبر اندیشمند خود کلیه نیروهای مادی و معنوی و قوای فکری خود را بسیج کرده با سرعت بسوی تمدن بزرگ گام برمی‌داریم تا هر چه زودتر این آرزوی مقدس رهبر عزیز خود را تحقق بخشیم (صحیح است) همکاران گرامی اثرات و ثمرات، مواهب و مزایا و برکات نیم قرن سلطنت خاندان پهلوی بقدری متعدد و متنوع است که قلم و بیان قادر به ترسیم و برشمردن آنها نیستند زیرا در عرض مدتی اندک از پرتو وجود این خاندان جلیل از کوره راه‌های قدیمی، به راه آهن سرتاسری

و هزاران کیلومتر راه اسفالتی درجه یک از مکتب‌های قدیمی، به دانشگاه‌های مدرن و پیشرفته امروزی - از امنیت دولتی، به ژاندارمری مجهز و پرتوان امروزی - از داروغه‌خانه قدیمی، به شهر بانی پیشرفته و کارآمد کنونی - از قشون معدود و نااهم آهنگ، به قوای مجهز مسلح و مقتدر مملکتی - از اقتصاد ورشکسته و عقب افتاده دیروز، باقتصاد بارور و شکوفان و پرثمر امروز - از رعیت محروم دیروز، به دهقان آزاد از بند رسته امروز - از صنعت ابتدائی، بصنایع پایه‌ای و سنگین - از عمله روز مزد دیروز، بکارگر شریف سهم در سود کارخانجات امروز دست یافته که اینها را که برشردیم نمونه‌های کوچکی از پیشرفته‌ها و تحولات نیم قرن سلطنت خاندان پهلوی است که در خور همه‌گونه حشش‌ناسی، تکریم و قدردانی است (صحیح است).

همکاران گرامی همگام با پیشرفت‌های همه جانبه ایران در شئون مختلفه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، بهداشتی، صنعتی و ارتباطات، رادیو و تلویزیون‌مانیز بموقفیت‌های درخشانی نائل آمده است رادیو ایران که از سال ۱۳۱۹ شروع بکار کرده است در عرض مدت کوتاهی توانسته است با توسعه و تقویت و گسترش مداوم دستگاه‌های خود تمام سطح کشور را بپوشاند و صدای ایران را باطراف و اکناف عالم برساند (صحیح است) رادیو ایران با آغاز انقلاب اجتماعی ایران برنامه‌های خود را با اهداف انقلاب مقدس اجتماعی ایران هم آهنگ کرده و در انجام آمال و آرمانهای مقدس انقلاب نقش اساسی و مؤثری را ایفا کرده است که زحمات مسئولانش در خور امتنان است.

تلویزیون ملی ایران نیز که در اسفند ماه ۱۳۴۵ بدست توانای شاهنشاه آریامهر افتتاح شده است در عرض مدت کوتاهی توفیق یافته که شبکه خود را در بیش از ۶۰٪ کل کشور گسترش دهد و برنامه‌های متنوع و متعدد

خود را با نهضت مقدس و عظیم انقلاب اجتماعی ایران تطبیق دهد تلویزیون ملی ایران با استفاده از وجود دانشمندان، هنرمندان، نویسندگان و متفکرین کوشش دارد در نمایاندن پیشرفته‌های مملکت، بالا بردن اطلاعات عمومی مردم - آشنا کردن مردم بمظاهر تمدن جدید نقش خود را ایفا نماید و خوشبختانه بموقفیت‌های چشم‌گیری هم نائل آمده است (صحیح است) برنامه‌های خبری - هنری - موسیقی، ادبی، تاریخی، اجتماعی فیلم‌های آموزنده، مسابقات معلوماتی و دهها برنامه‌جالب دیگر محصول زحمات و تلاشهای شبانروزی عده زیادی از هموطنان مسئول تلویزیون ملی است که کوشش‌های آنها در خور قدردانی است.

کوتاه سخن در اینجا بسیار مناسب میدانم بمناسبت سال روز تلویزیون آموزش از این وسیله بسیار مفید آموزشی سخنی بمیان آورم.

تلویزیون آموزشی که بحق نقش ارشادی و تعلیماتی تربیتی سازنده خود را بخوبی ایفا نموده و مینماید در ششم اسفند ماه ۱۳۴۵ شروع بکار کرده و در آغاز روزانه بمدت سه ساعت تمام وظایف خود را که تدریس کلیه دروس دبیرستانی است ایفا مینموده است. این وسیله آموزش جمعی که امروز مدت کارش به ۴۸ ساعت در هفته رسیده است با استفاده از وجود دبیران میرز و دانشمند تهران کلیه‌ی دروس دبیرستانی را در ساعات مناسب برای دانش آموزان پخش میکند تا بدینوسیله قوه درسی دانش آموزان عزیز روز بروز تقویت بیشتری یابد و از این راه سطح دانش نوباوگان کشور بالا برود تا جایکه اطلاع دارم دبیرستانها این برنامه‌ها را در سالهای اجتماعات خود بمعرض تماشا می‌گذارند تا همه‌ی دانش آموزان بتوانند از مزایای آن بهره‌مند گردند. تلویزیون آموزشی که امروز در بیشتر کشورهای مرفقی در صدر وسائل آموزشی قرار گرفته است مهمترین عاملی است که میتواند بسیاری از برنامه‌های اجتماعی و آموزشی را به اطفال تعلیم دهد و سطح معلومات آنان را روز بروز بالاتر ببرد بنده ضمن اینکه موفقیت‌های چشم‌گیر تلویزیون آموزشی را بوزیر محترم آموزش و پرورش تبریک می‌گویم از وزارت آموزش و پرورش استعدا دارم در صورت امکان موجدانی فراهم فرمایند تا فیلمها و اسلایدهای آموزشی و درسی ارتلویزیونهای شهرستانها نیز در ساعات مناسبی پخش گردد تا فرزندان

عزیز شهرستانی ما نیز از این وسیله خوب و مؤثر بهره‌مند شوند (صحیح است).

در خاتمه عراض لازم میدانم به استحضار برسنام که اهالی مرز نشین دشت میشان طی تلگرافات و نامه‌های عدیده‌ای بمن مأموریت داده‌اند که مراتب سیاسی و حشش‌ناسی بحد و حصر آنانرا از حل افتخار آفرین مسئله نفت و استیفای حقوق حقه ملت ایران بوسیله شاهنشاه بزرگ بخاکبای مبارکشان تقدیم دارم و سلامت و موفقیت شاهنشاه آریامهر شهبانوی محبوب و الاحضرت ولایتعهد عظمی را همراه با عظمت شاهنشاهی گرانقدر ایران از درگاه احدیت مسئلت نمایم (احسن - احسن).

رئیس - آقای خسروی کردستانی تشریف بیاورید.

خسروی کردستانی - با کسب اجازه از حضور

جناب آقای رئیس، خانها و آقایان نمایندگان محترم ببرکت رهبری شاهنشاه آریامهر روز ۲۴ بهمن ۱۳۴۹ با خط زربنی بر تارک تاریخ پرافتخار معاصر ایران درخشد (صحیح است).

شبکه‌های رادیو تلویزیونی و مطبوعات داخلی و خارجی و شخصیتها و مقامات بین‌المللی و کلیه طبقات شریف ملت ایران با یک دنیا شور و شوق و احساس و سپاس در مقام بزرگداشت و تجلیل آن برآمدند (صحیح است).

ولی حقیقت امر این است که همانطوریکه بر فراز قلل شامخ و سرفلک کشیده نمیتوان به عظمت آنها پی برد و باید از آن فاصله گرفت تا این عظمت را درک نمود در مسائل سیاسی نیز برای ارزیابی و ارزیابی دقیق آن باید فاصله زمانی و مکانی داشت تا آنطوریکه باید و شاید حق مطلب ادا گردد (صحیح است) از نظر فاصله زمانی آینده درباره عظمت و ارزش این پیروزی بزرگ به بهترین وجه قضاوت خواهد نمود ولی از نظر فاصله مکانی برای آنهاست که در خارج از مملکت بوده‌اند خصوصاً اگر تجزیه و تحلیل این امر مهم بوسیله افکار ملتها و طبقات مختلف اجتماعی صورت گرفته باشد پراچ تر و ارزنده تر میباشد.

اینجانب مفتخرم که به بیان این احسانات و حق شناسی و تجزیه و تحلیل این پیروزی بزرگترین کشگروه اسلامی بپردازم (احسن).

گویا، آثار و شواهد و مخصوصاً کارنامه مفصل و دقیقی که آئینه تمام‌نمای اوضاع سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و اداری مملکت عزیز ما از ۵۰ سال پیش تا کنون است بخوبی نشان می‌دهد که نیم قرن سلطنت پرافتخار و پربرکت خاندان جلیل پهلوی که هر لحظه‌اش برای ما سعادت، سلامت، بهروزی، موفقیت، ترقی، تعالی و ازدیاد حیثیت بین‌المللی به‌همراه داشته است بوضع تحسین‌آمیزی عقب افتادگی‌های چند قرن ما را جبران کرده و در عرض مدت کوتاهی مملکت ما را از صفر بهمه چیز رسانیده (صحیح است) و در عداد ممالک راقیه جهان قرارداد است (صحیح است - احسن).

کوشش‌های مداوم، تلاش‌های شبانروزی، زحمات فوق‌العاده و رهبری‌های حکیمانه سردار بزرگ تاریخ ایران رضا شاه کبیر موجب و مؤسس ایران نوین و متعاقب معظم‌له فرزند برومندش وجود مقدس محمد رضا شاه آریامهر شاهنشاه افتخار آفرین مملکت عزیز ما را بآن درجه از عظمت بآن درجه از مقام رسانیدند که امروز آوازه پیشرفت‌ها، ترقیات و تحولات و صلح‌جوئی و بزرگ‌منشی و پرچم‌داری بیکار جهانی بایسواد مادرا طرف و اکتاف جهان‌نظین انداز شده و همه برهبر عالی‌قدر مابملت حقشناس ما و به مملکت باستانی ما با دیده احترام می‌نگرند. (صحیح است).

امروز مملکت ما بآن پایه از عظمت رسیده است که تحت تعالیم حکیمانه رهبر اندیشمند خود کلیه نیروهای مادی و معنوی و قوای فکری خود را بسیج کرده با سرعت بسوی تمدن بزرگ گام برمی‌داریم تا هر چه زودتر این آرزوی مقدس رهبر عزیز خود را تحقق بخشیم (صحیح است) همکاران گرامی اثرات و ثمرات، مواهب و مزایا و برکات نیم قرن سلطنت خاندان پهلوی بقدری متعدد و متنوع است که قلم و بیان قادر به ترسیم و برشمردن آنها نیستند زیرا در عرض مدتی اندک از پرتو وجود این خاندان جلیل از کوره راه‌های قدیمی، به راه آهن سرتاسری

عزیز شهرستانی مانیز از این وسیله خوب و مؤثر بهره‌مند شوند (صحیح است).

در خاتمه عرایض لازم میدانم به استحضار برسانم که اهالی مرزنشین دشت میشان طی تلگرافات و نامه‌های عدیده‌ای بمن مأموریت داده‌اند که مراتب سیاسی و حقشناسی بحد و حصر آنرا از حل افتخار آفرین مسئله نفت و استیفای حقوق حقه ملت ایران بوسیله شاهنشاه بزرگ بخاکپای مبارکشان تقدیم دارم و سلامت و موفقیت شاهنشاه آریامهر شهبانوی محبوب و والا حضرت ولایتعهد عظمی را همراه با عظمت شاهنشاهی گر انقدر ایران از درگاه احدیت مسئلت نمایم (احسن - احسن).

رئیس - آقای خسروی کردستانی تشریف بیاورید.

خسروی کردستانی - با کسب اجازه از حضور جناب آقای رئیس، خانها و آقایان نمایندگان محترم بیرکت رهبری شاهنشاه آریامهر روز ۲۴ بهمن ۱۳۴۹ با خط زربنی بر تارک تاریخ پرافتخار معاصر ایران درخشد (صحیح است).

شبکه‌های رادیو تلویزیونی و مطبوعات داخلی و خارجی و شخصیتها و مقامات بین‌المللی و کلیه طبقات شریف ملت ایران با یک دنیا شور و شوق و احساس و سپاس در مقام بزرگداشت و تجلیل آن برآمدند (صحیح است).

ولی حقیقت امر این است که همانطوریکه برفراز قلل شامخ و سربلک کشیده نمیتوان به عظمت آنها پی برد و باید از آن فاصله گرفت تا این عظمت را درک نمود در مسائل سیاسی نیز برای ارزشیابی و ارزیابی دقیق آن باید فاصله زمانی و مکانی داشت تا آنطوریکه باید و شاید حق مطلب ادا گردد (صحیح است) از نظر فاصله زمانی آینده درباره عظمت و ارزش این پیروزی بزرگ به بهترین وجه قضاوت خواهد نمود ولی از نظر فاصله مکانی برای آنهاست که در خارج از مملکت بوده‌اند خصوصاً اگر تجزیه و تحلیل این امر مهم بوسیله افکار ملتها و طبقات مختلف اجتماعی صورت گرفته باشد پراچ تر و ارزنده تر میباشد.

اینجناب مفتخرم که به بیان این احساسات و حق شناسی و تجزیه و تحلیل این پیروزی در بزرگترین کنگره اسلامی پردازم (احسن).

خود را بانهضت مقدس و عظیم انقلاب اجتماعی ایران تطبیق دهد تلویزیون ملی ایران با استفاده از وجود دانشمندان، هنرمندان، نویسندگان و متفکرین کوشش دارد در نمایاندن پیشرفتهای مملکت، بالا بردن اطلاعات عمومی مردم - آشنا کردن مردم بمظاهر تمدن جدید نقش خود را ایفا نماید و خوشبختانه بموفقیت‌های چشم‌گیری هم نائل آمده است (صحیح است) برنامه‌های خبری - هنری - موسیقی، ادبی، تاریخی، اجتماعی فیلم‌های آموزنده، مسابقات معلوماتی و دهها برنامه‌جالب دیگر محصول زحمات و تلاش‌های شبانروزی عده زیادی از هموطنان مسئول تلویزیون ملی است که کوشش‌های آنها در خور قدردانی است.

کوتاه‌سخن در اینجا بسیار مناسب میدانم بمناسبت سال روز تلویزیون آموزش از این وسیله بسیار مفید آموزشی سخنی بمیان آورم.

تلویزیون آموزشی که بحق نقش ارشادی و تعلیماتی تربیتی سازنده خود را بخوبی ایفا نموده و مینماید در ششم اسفندماه ۱۳۴۵ شروع بکار کرده و در آغاز روزانه بمدت سه ساعت تمام وظایف خود را که تدریس کلیه دروس دبیرستانی است ایفا مینموده است. این وسیله آموزش جمعی که امروز مدت کارش به ۴۸ ساعت در هفته رسیده است با استفاده از وجود دبیران میرز و دانشمندان تهران کلیه دروس دبیرستانی را در ساعات مناسب برای دانش آموزان پخش میکند تا بدینوسیله قوه درسی دانش آموزان عزیز روز بروز تقویت بیشتری یابد و از این راه سطح دانش نوابوگان کشور بالا برود تا چنانکه اطلاع دارم دبیرستانها این برنامه‌ها را در سالنهای اجتماعات خود بمعرض تماشا می‌گذارند تا همه‌ی دانش آموزان بتوانند از مزایای آن بهره‌مند گردند. تلویزیون آموزشی که امروز در بیشتر کشورهای مرفعی در صدر وسائل آموزشی قرار گرفته است مهمترین عاملی است که میتواند بسیاری از برنامه‌های اجتماعی و آموزشی را به اطفال تعلیم دهد و سطح معلومات آنان را روز بروز بالاتر ببرد بنده ضمن اینکه موفقیت‌های چشم‌گیر تلویزیون آموزشی را بوزیر محترم آموزش و پرورش تبریک می‌گویم از وزارت آموزش و پرورش استدعا دارم در صورت امکان موجدیاتی فراهم فرمایند تا فیلمها و اسلایدهای آموزشی و درسی از تلویزیونهای شهرستانها نیز در ساعات مناسبی پخش گردد تا فرزندان

احساسات يك ميليون مسلمان جهان که در حدود ۴۶۰ هزار نفر آنان از بیش از ۶۰ کشور بمنظور ادای فرایض حج گردهم جمع شده بودند درباره مسئله نفت برای هر ایرانی غرور آفرین، تحسین انگیز، پراج، شکوهمند گرامی و فراموش نشدنی بود (صحیح است).

تقارن روزهای درخشان تاریخ ملت مادر این امر حیاتی با ایام مبارک فریضه حج تقارن سعدین بود و باز هم يك شاهد و گواهی برای حقانیت و اصالت انقلاب ملت ایران و رهبری دایمانه آن بوسیله معمار و طراح و معلم خردمند انقلاب شاهنشاهی آریامهر میباشد که در جهت حفظ حقوق و حیثیت ذاتی انسانها پایه گزاری شده است. (صحیح است).

و پاداشی بود که خدای بزرگ بر هر انقلاب ماعطا فرمود که در روزهایی که قلوب مسلمانان در چنین کنگره معظمی بیوند میخورد و پایه های وحدت اسلامی پی ریزی میشد باید شاهنشاهی ایران و مبارزه پی گیر معظم له با استعمار بمنظور تأمین حقوق میلیونها انسان عجیب و توأم گردد.

درخشش این مبارزه با استعمار و پیروزی بزرگ بحدی بود که پس از ادای واجبات مذهبی کلیه مسائل دیگر را تحت الشعاع قرارداد و طبقات منور و روشن و صاحب نظر خط سیر جریان را تعقیب نموده و بالاتهاب و هیجان زاید الوصفی انتظار نتیجه آن را میکشیدند (صحیح است) و هنگامیکه خبر گزارهای جهان پیروزی کشورهای دارنده نفت را اعلام نمودند سهم ایران را بر رهبری شاهنشاهی آریامهر در این پیروزی تحسین آفرین ستودند (صحیح است) و با جملات و نگاههایی که تحاکی از یک دنیا احترام و سپاس و تجلیل بود به بزرگداشت نقش رهبری این مبارزات پرداختند (صحیح است).

و بیان احساسات آنها مؤید این امر بود که رهبر عالیقدر ما که برای اجرای عدالت و رفع تبعیض در سطح بین المللی بپاخاسته اند و همواره افکار خود را در مجامع بین المللی به عالیترین نحو بیان فرموده اند برای تحقق بخشیدن و تجلی این افکار و پر کردن شکاف عمیق طبقاتی که روز بروز فاصله بین کشورهای غنی و فقیر را زیادتر میکند باین مبارزات عمیق و منطقی برای احقاق حقوق انسانها دست زده اند. (صحیح است).

آنها بدرستی بمفاهیم مبارزه پی گیر و بی امان و در عین حال خردمندانه شاهنشاهی آریامهر با استعمار و استثمار پی برده و به فلسفه و به روح ناسیونالیسم مثبت که خیر خواه همه ملل جهان است و بدخواه کسی نیست بیشتر آشنا شده بودند و خوب درک نموده بودند که آخرین راه وصول بحق راه و روش شاهنشاهی ایران است که انقلابی را رهبری فرمود که در عین اینکه زندگی بهتری را توأم با سرفرازی و پیروزی و سر بلندی برای عموم آحاد و افراد ملتش فراهم فرموده است قطره خونی از دماغ کسی ریخته نشد (صحیح است) و آنگاه بود که به ظرافت و حساسیت و قاطعیت این راه و روش انقلابی پی برده بودند که با این واقع بینی و جهان بینی دیگر استعمار در صفوف ملت ایران نمیتواند رخنه کند و بتفاوت این ناسیونالیسم با نهضتهائی که نمیتوانند از احساسات و تجهیز افکار عمومی به بهترین وجه الهام گرفته و بهره برداری نمایند بخوبی واقف شده و ایمان را سخ داشتند که انقلاب ملت ایران بهترین الگو و نمونه برای رستاخیز و انقلابات ملی در همه کشورهای می باشد که بسعادت و پیوستگی و وحدت ملی علاقمندند (صحیح است).

همکاران ارجمند و محترم

هنگامیکه روزنامه های «الندوه» و «النداه» و «البلاد» با کلمات درشت و تیتراهای چشمگیر بیانات رهبر ملت ایران را درج مینمودند که «نفوذ خارجی برای من و در مملکت من معنی و مفهومی ندارد» مسلمانان جهان با صالت رهبری انقلاب ملت ایران و ریشه های عمیقی که از مبارزه با استعمار و استثمار در بطن آن وجود دارد پی میردند و رهبر ما و انقلاب ما و کشور ما را بهتر میشناختند در این فرصت برای برادران مسلمان خود توضیح داده شد که تلاش ملت ایران در طول ۵۰ سال اخیر برای آزادی و پیروزی در تاریخ ملت ما فصل درخشانی داشته و خصوصاً در ۱۰ سال اخیر پس از اعلام منشور انقلاب شاه و مردم بیش از همیشه چشمگیر و نمایان بوده که نه تنها صدمات جنگ جهانی دوم را به بهترین نحو جبران نموده بلکه با جهشی برق آسا تمام شکافهای گذشته را پر نموده و مملکت ما را بصورت یکی از ممالک پیشرفته جهان و کانون و مرکز برای مبارزات ضد استعماری در آورده است (صحیح است - احسن).

برای آنها باز گو میشد - مسئله نفت و صنایع مربوط

بآن و کلیه امکانات و تجهیزات مملکت در راه خدمت بانقلاب ملت ایران و تأمین زندگی بهتر برای همه بسیج گردیده است و در راهی است که شایسته مترقی ترین و پیشروترین کشورها و ملت های جهان میباشد (احسن).

بآنها یادآوری میشد، گروه صنایع پتروشیمی که از پدیده های عظیم نفت ایران است سالیانه میلیون ها دلار بر در آمد ملی ما افزوده و صنایع پیشرفته ما را تضمین نموده است (صحیح است).

بآنها گفته میشد، گازهای نفت که تا چند سال قبل ثروت برباد رفته ملت ما بود اکنون مهار گردیده و تبدیل بیک منبع عظیم در آمد ملی ما و پشتوانه صنعت ذوب آهن ما شده است.

و لوله های سر بر آسمان افزاشته صنایع ذوب آهن و ماشین سازی و تراکتور سازی و هزاران واحد صنعتی که در گوشه و کنار مملکت، شب و روز در فعالیت میباشند آینه بهتری را به ملت ما نوید میدهد و بالاخره با آنها به این نتیجه رسیدیم که پیروزی درخشان نفت آخرین پیروزی مانیست بلکه سر آغاز حماسه بزرگ ملی ما برای بوجود آوردن تمدن بزرگ در جامعه بزرگ ایران به رهبری شاهنشاهی آریامهر است (احسن).

و در این راه مثل همیشه با الهام از ۲۵۰۰ سال تاریخ خود و سوابق درخشان موجود همواره خیر خواه همه ملل جهان هستیم (صحیح است).

همکاران گرامی، در طول تاریخ همواره ملت ایران از لحظات درخشان تاریخ برای تجدید مجد و عظمت خود الهام گرفته است و رهبری دایمانه رهبران بزرگ ملی در تاریخ ملت ما نقطه عطف بسیار مهمی است (صحیح است). اینک در پیشایش صفوف انقلاب قافله سالار کاروان تمدن ما شاهنشاهی آریامهر قوی و مصمم بصیر و آگاه برچم سرفرازی و پیروزی ملت ایران را بردوش میکشند و در زوایای این رایت فتح و ظفر مهر افتخارات گذشته ما ۲۵۰۰ سال تاریخ درخشان نقش بسته است (احسن).

همه ما صفوف هم آهنگ یکدل و یک زبان مجهز و مصمم برای ساختن آینده ای درخشان که در شان افتخارات ملت ما است و رهبر انقلاب برای ما ترسیم فرموده اند گام بر میداریم و برای ابراز احساسات و سپاس نسبت بر رهبر ملی خود همگی راه معظم له را در پیش میگیریم

راهی که راه سعادت و بهزیستی و بهروزی ملت است چون راه شاهنشاهی شاهراه زندگی ملت ما است (صحیح است).

و مسلماً در این راه همواره عنایات و الطاف یزدان پاک شامل حال شاهنشاهی و ملت ایران است چون همانطوریکه در اجتماع بیش از سه هزار نفر از زائران خانه خدا در مدینه منوره بمناسبت بزرگداشت سالروز ششم بهمن روز انقلاب شاه و مردم بعرض شرکت کنندگان رسید این که خدای بزرگ از سلاله پیغمبر اکرم ولیعهدی به شاهنشاهی آریامهر و شهبانوی گرامی و ملت ایران عطا فرمودند بزرگترین دلیل بارز عنایات الهی بمملکت ماست چون همواره خدای بزرگ حافظ شاهنشاهی و شاهنشاهی ما و حافظ فرزند رسول خود میباشد (صحیح است).

در خاتمه لازم میدانم از توجعانی که دولت حزبی جناب آقای امیر عباس هویدا در اجرا و امثال او امر شاهنشاهی آریامهر در ایجاد تسهیلات و امکانات لازم و کافی برای زائران خانه خدا فراهم نمودند از طرف عموم حجاج از صمیم قلب ابراز تشکر و سپاسگزاری نماید.

و با کمال افتخار بعرض ساخت مقدس مجلس شورای ملی برساند که وضع بسیار آبرومند زائران ایرانی خانه خدا در همه جا و در همه وقت باعث سر بلندی و خوشوقتی بود و برای عموم مسلمین جهان که در این کنگره بزرگ اسلامی شرکت نموده بودند چشمگیر و قابل تحسین بود.

جاوید شاه پاینده ایران (احسن - احسن).

رئیس - آقای معزی بفرمائید.

معزی - با اجازه مقام محترم ریاست و همکاران عزیز، بمناسبت پیروزی افتخار آمیز ایران در حل مسأله نفت همکاران عزیز حق مطلب را با کمال بلاغت و فصاحت ادا کردند و داد سخن دادند ولی از آنجائیکه عشق به شاهنشاهی و افتخاری که نصیب ملت ایران شده بزرگتر از اینهاست این شعر مولوی بیادم آمد که گفت:

باز گو از نجد و از یاران نجد
تا در و دیوار را آری بوجد

لذا منم بنوبه خود برای اینکه از این افتخار نصیبی برده باشم مصدع دوستان عزیز میگردم بار دیگر

مردم ایران یکی از پیروزی‌های بزرگ و افتخار آمیزی را که در سایه رهبری خلاقه شاهنشاه بزرگ خود بدست آورده از صمیم قلب جشن گرفته‌اند و شادمانی میکنند این شادی و سرور مفهومی عمیقتر و معنایی دقیقتر از هر شادی و جشن و سروری دارد که ملتها گاه بمناسبتی برگزار میکنند ایستادگی و پایداری و شجاعت توأم با منطق و متانت و خردی که رهبر بیدار دل ایران در مسئله نفت و در برابر غولهای دنیای هیولاهای افسانه‌ای کارتل‌های نفتی از خود نشان دادند تنها اعجاب و تحسین مردم این سرزمین کهنسال را برانگیخته است بلکه مردم ستمدیده و استعمار زده خاورمیانه که سالیان دراز منابع و سرمایه اصلی آنان به یغمارفته است برهوش و ذکاکوت و قدرت رهبری و مردانگی پیشوای خردمند ایران آفرین‌ها خوانند و از جان و دل او را ستودند (صحیح است) بار دیگر ملل مسلمان خاور میانه دریافتند تنها رهبر بزرگ ایران است که در هنگام ضرورت در تنگنای مشکلات یاور و حامی واقعی آنان میباشد و اوست که بانوغ خداداد قدرت رهبری عاقلانه منافع آنان را از دستبرد بغم‌انگزان و ویگانگان حفظ میکند (صحیح است) اکنون مردم مسلمان این منطقه وسیع بعیان مشاهده کردند که مردمیدان مبارزه با استثمارگران و متجاوزان شاهنشاه بزرگ ایران است و اوست که پرچمدار حفظ و حراست حقوق همه ملل صاحب نفت میباشد (صحیح است) این پیروزی بقدری بزرگ و با عظمت است که درباره آن هر چه گفته و نوشته شود کم است و هر اندازه مردم در برابر آن شادمانی و سرور نشان دهند حق آن بدستی ادا نشده است زیرا این پیروزی نه تنها از نظر اقتصادی و از جنبه مادی برای رفاه و پیشرفت امور عمرانی کشور تأثیر بزرگ دارد بلکه از نظر معنوی ارزش و تأثیر آن بیشتر است چه بدین وسیله بار دیگر ایران قدم بدوران پرافتخار گذشته نهاد و پرچمداری ممالک حوزه خاور میانه را عهده دار گردید بار دیگر کشورهای همجوار در پشت سر رهبر ایران برای احقاق حقوق خود قرار گرفته‌اند و بزرگی و عظمت و قدرت رهبری پیشوای عالیقدر ایران اذعان و اعتراف کردند، (صحیح است - احسنت) امیدواریم پیشرفتهای خیرت‌انگیز و اعجاب آور ایران که در سایه عظمت اندیشه و قدرت

رهبری شاهنشاه بزرگ بانی تازه‌ای در تاریخ جهان گشوده است هر روز ادامه یابد و آرمانها و ایده‌های انسانی و بشر دوستانه معظم له هر روز بمرحله تحقق نزدیکتر شود (انشاء الله) و نه تنها مردم ایران بدان پایه از تمدن بزرگ و انسانی که شاهنشاه در بیانات خود بدان اشاره فرموده‌اند برسند بلکه همه مردم جهان این افکار عالی و اندیشه‌های بزرگ را در مرحله اجرا و واقعیت ببینند روزی فرارسد که آرزوهای خدادوستانه پادشاه عظیم الشأن ما در مورد مردم سراسر گیتی صورت حقیقت پیدا کند چنگ و خونریزی تبعیض و فقر و جهل و بیسوادی و عدم امنیت و سایر بلاهایی که مردم این قرن را فرا گرفته است از میان برود و همه در رفاه و آسایش و برادری و برابری و امنیت و عدالت زیست کنند. این آمال و هدفهای انسانی را شاهنشاه بارها در سخنرانیها و مصاحبه‌های خود تکرار فرموده‌اند و تا آنجائی که در قدرت و توانائی ایشان بوده است برای رفاه و آسایش مردم جهان گام برداشته‌اند (صحیح است) تشکیل لژیون خدمتگزاران بشر کمیته پیکار جهانی بایسوادی از اقدامات بزرگی است که در تبعیت از این اندیشه بشر دوستانه تا کنون بعمل آمده است در تاریخ طولانی شاهنشاهی ایران هیچگاه دیده نشده است که تمام مردم از هر صنف و طبقه و دسته بدینسان در گرد رهبری حلقه زده و با اعتماد و اطمینان و دل بستگی عمیق گوش بفرمان برای اجرای دستورهای او باشند (صحیح است) و هیچگاه تاریخ ایران چنین رهبری دلسوز و مهربان و دانشمند و شجاع و آشنا بر موز سیاست جهانی بخود ندیده است در تاریخ کهنسال ما شاهنشاهان بزرگ و مردان نامی زیاد بوده‌اند و خدمات هریک از آنان نیز صفحه‌ای بر تاریخ پرافتخار کشور باستانی ما افزوده است ولی بی هیچگونه مبالغه و اغراق تاریخ ایران چنین پادشاهی، چنین رهبری که واجد تمام صفات عالی انسانی و خصائص بزرگ پیشوایی و رهبری و مدیریت باشند بخود ندیده‌اند (صحیح است) و به جرئت میتوانم بگویم که رهبر ایده آل مدینه فاضله فلاسفه پادشاه بزرگ ماست که متصف بصفات ایده آلی رهبران فلاسفه است (صحیح است - احسنت) بنابراین عشق و علاقه بی پایان مردم هوشیار و قهرمان پرست ایران بدین شاهنشاه و پدید بر گوارشان بدون دلیل و سبب نیست مردم خوب دریافته‌اند

که در سلطنت دودمان پهلوی سعادت و رفاه و افتخار بملت ایران روی آورده است (صحیح است) و بعد از رضاشاه کبیر خداوند عنایت فرموده فرزند برومندش را که پادشاهی دادگر و خردمند و دلیر و دانا است به پادشاهی ایران برگزیده و بمصدق آیه شریفه انا جعلناک خلیفه فی الارض اورا رهبر و راهنما و پیشوای ملت ایران قرار داده است که حتی ازین وجودش سایر برادران میلان مابین از هر ملت و نژاد بهره مند گردند بدین رو است که بشکرانه این موهبت عظمی باو عشق میورزند و چون پروانه بگردش و وجودش پروازی - کنند و نیم قرن رهبری و سلطنت این دودمان با عز و شرف و افتخار را جشن میگیرند (صحیح است - احسنت) امروز مردم ایران از هر دسته و طبقه غرق در سرور و شادمانی‌اند و احساسات پاک بی‌شائبه خود را نثار راه پیشوای عزیز و رهبر گرامی خود مینمایند و دامنه این شادمانی و ابراز احساسات که بصورت‌های گوناگون تجلی کرده است بقدری عمیق و وسیع است که به بیان و گفتار در نمی‌گنجد بطوریکه در عرض این چند روز مشاهده نمودید و بعیان دیدید که تمام طبقات از کشاورز و کارگر و اصناف و بازرگان و روشن فکر چگونه احساسات شاه دوستی و مراتب حق شناسی خود را ابراز داشتند (صحیح است) منجمله اصناف یعنی طبقه فعاله کشور که همیشه در مواقع مقتضی مراتب شاهد دوستی و وطن پرستی خود را عرضه داشته‌اند اکنون نیز بمناسبت این پیروزی بزرگ احساسات پاک خود را نشان دادند و با تقدیم تلگرافها و راه انداختن کاروانهای شادی و جشن و چراغانی علاقه پاک شاه پرستی و میهن خواهی خود را آشکار کردند زیرا این طبقه شریف بخوبی واقف و آگاه است که این موفقیت نه تنها از نظر مادی و شکوفان ساختن اقتصاد کشور تأثیر شگرف و عظیم دارد بلکه از نظر معنوی و اجتماعی نیز اهمیتی فوق العاده و وصف ناشدنی خواهد داشت (صحیح است - احسنت) زیرا بار دیگر ایران پیشرو ملل مسلمان خاور میانه گردیده و پرچم مردم این منطقه را برای استیفای حق از بیگانگان بدست گرفته است این پیروزی بار دیگر غرور و افتخار گذشته را ب مردم ایران بخشیده است و همه چشم بر آنند که در سایه رهبر عالیقدر هر روز بموفقیت تازه و افتخاری نو نائل گردند.

باش تا صبح دولتش بدمد

که این هنوز از نتایج سحر است

بشهادت صفحات تاریخ ملت ایران هر گاه دارای رهبری بزرگ بوده است نبوغ و عظمت خود را در راه پیشرفت تمدن و فرهنگ بجهانیان نشان داده است اکنون نیز که رهبری مردم ایران در کف با کفایت شاهنشاهی بزرگ و خردمند و بیدار و هوشیار است امیدواریم بار دیگر عظمت اندیشه و بزرگی خود را ب مردم گیتی عرضه دارد و بقول آن محقق بیگانه که گفته است ملت ایران چون قلم نقاشی است که هر گاه در کف نقاشی ماهر و چیره دست در آید نقش‌های دلنشین و بدیع بجهان عرضه میکند اکنون نیز خدمات ارزنده و شایسته خود را بتمدن و فرهنگ جهان از سر گیرد و بشریت را بسوی صلح و صفا و رفاه و آسایش رهبری کند ازانی همیشه هر چه داشته است هر افتخاری کسب کرده است در سایه تدبیر و خرد رهبری شاهنشاهانش بوده است برای پرهیز از اطاله کلام که در این باره هر چه گویم کم گفته‌ام بایبانی از خواجهمشیراز روی آورده بخود خطاب میکنم که

محل نور تجلی است رأی انور شاه

چه قرب او طلبی در صفای نیت کوش

بجز ثنای جمیلش مساز ورد ضمیر

که هست گوش دلش محرم پیام سرور

رموز مصلحت ملک خسروان دانند

گدای گوشه نشینی تو حافظا مخروش

(احسنت - احسنت)

اینک سپاس بی‌حد و کران همه مردم ایران از هر طبقه و صنف و از هر گوشه و کنار به پیشگاه مقدس شاهنشاه آریامهر رهبر خردمند و مصلح حکیم تقدیم دلشته‌واز خداوند متعال درخواست میکنم که بار دیگر ملت ایران پیشاپیش همه ملل در انسان دوستی و خدمت تعلیم و فرهنگ بر رهبری معظم له قدم به پیش برداشته هر چه زودتر آن تمدن بزرگ و بشری بجهان عرضه دارد تا اینکه آیه شریفه ان الارض پرثوها لعبادی الصالحین تحقق پذیرد و همچنین از دولت خدمتگزار ولایت جناب آقای هویدا که در اجرای نیات رهبر بزرگ ایران صمیمانه و آگاهانه کوشیده است نهایت تشکر و امتنان را داریم و بدیهی است ملت حق شناس ایران

هیچگاه زحمات و خدمات خدمتگزاران واقعی خود را فراموش نمیکنند و از دولت هویدا و از جناب آقای آموزگار وزیر محترم دارائی و همچنین جناب آقای دکتر اقبال و کارکنان و کارشناسان صنعت نفت که طبق تعالیم شاهنشاه در استیفای حقوق حقه ملت ایران سعی و مجاهدت بکار برده اند سپاسگزاری مینمایم (احسن) و توفیق همگان را در خدمت شاهنشاه و ملت ایران از خداوند متعال خواهانم در خاتمه بعرض دوستان میرسانم که در حوزه انتخابیه من نیز بمناسبت این پیروزی جشن های مفصل برپا شده است و مراتب حقیقتی و شاهدوستی خودشان را مردم آن منطقه بصورت های گوناگون ابراز داشته اند اینک نیز رونوشت عریضه ای که از شهرستان نی ریز بمناسبت این پیروزی بزرگ فرستاده شده و استدعا ایشان این است که بشرفعرض رسیده و به خاکبای ملوکانه تقدیم شود به جناب آقای رئیس تقدیم میدارم از فرصت استفاده میکنم راجع به دو نکته مربوط به حوزه انتخابیه خودم صحبت می کنم دوستان عزیز یادشان هست که سال گذشته ما مشکلاتی داشتیم و در اینجا صحبت کردم یکی قضیه آب اصطهبانات بود یکی سیل بند نی ریز و یکی هم مسئله راه بود خوشبختانه از همان روز که راجع به آب صحبت کردم جناب آقای هویدا دستور مؤکد صادر فرمودند و من صمیمانه باید از ایشان تشکر کنم همچنین از اولیای محترم وزارت آبادانی و مسکن جناب آقای وزیر و معاونینشان همچنین از قسمت امور عمرانی شهر سازمان برنامه که کمال مساعدت را نسبت باین دو پروژه ابراز داشتند بطوریکه الان هزینه آب اصطهبانات تأمین شده و یک حلقه چاه زده اند و دستور حفر چاه دوم داده شده است بمصدق الاکرام بالانعام این حلقه چاه دیگر هم هر چه زودتر حفر بشود تا در خرداد ماه که آب کم می شود مردم بتوانند استفاده بکنند اگر در این کار تعجیل شود که زودتر آب آشامیدنی آنجا تأمین گردد خیلی بهتر است زیرا آب زراعتی که الآن برای شرب از آن استفاده می شود آزادی گردد و همچنین راجع به سیل بند نی ریز که پروژه اش آماده شده که در این خصوص بنده هم از وزارت آبادانی و مسکن و هم از سازمان برنامه تشکر می کنم نسبت به ساختمان آن اقدام شود اما مطلب سوم راجع براه است در برنامه سوم قرار بود جاده بین شیراز و سیرجان از اصطهبانات و نی ریز بگذرد و دوستان را بهم متصل کند قرار بود این کار تمام بشود ولی بعد از تعویق افتاد و اولویت

براه دیگر داده شد درست است که در برنامه بزرگ دولت این کار خیلی کوچک است ولی برای مردم نی ریز و اصطهبانات کمال اهمیت و ضرورت را دارد چون ما بمردم از طرف دولت قول دادیم و نامه های متعددی که وزارت راه و سازمان برنامه در این خصوص نوشته اند و بمردم ارائه داده شده است اگر عملی نشود شایسته نخواهد بود چون به پیروی از منویات شاهنشاه، دولت ماهر چه وعده داده عمل شده است استدعای من از سازمان برنامه و وزارت راه اینست که در برنامه چهارم همانطور که وعده کرده اند لااقل از دوراهی فسا تانی ریز که تقریباً ۱۰۰ کیلومتر است ساخته و بقیه به برنامه پنجم موکول گردد از این که دوستان بعراض من توجه کردند تشکر می کنم (احسن - احسن).

رئیس - آقای دکتر حکیم شوشتری بفرمائید

دکتر حکیم شوشتری - بنام خداوند بزرگ جناب آقای رئیس همکاران محترم بنده قصد تصدیق نداشتم ولی موضوعی که در این چند روز پیش آمده است آنقدر با اهمیت است که با هر زبان و آرزو دیدهای مختلف در مورد آن صحبت نمایند و گفتگو کنند و در موردش کتابها بنویسند باز حق مطلب را ادا نکرده اند (صحیح است) همکاران گرامی بنده در موقع مناسب خاصه لیدر محترم حزب اکثریت و لیدر محترم حزب مردم آنچه لازم بود در مورد اهمیت حل قضیه نفت گفته بشود بیان داشته اند و همچنین از طرف عموم نمایندگان پنجاه و یکمین سال خدمتگزاری دودمان پهلوی را به پیشگاه شاهنشاه بزرگ و خاندان جلیل سلطنت تبریک عرض نمودند و بنده هم بهم خود تبریک عرض مینمایم در این مورد آنچه ما بگوئیم کم است از دست و زبان که برآید

کر عهده شکرش بدر آید

(احسن - احسن)

ما از تمام کسانی که در این راه خدمتی انجام داده اند بسهم خود تشکریم از وزیر دارائی و کارشناسان دارائی از جناب آقای دکتر اقبال رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل لایق و کارداران شرکت ملی نفت (احسن) و کارشناسان لایق شرکت ملی نفت که بانسان دادن اعداد و ارقام و اطلاعات وسیعی که از دنیا بینی علم و صنعت نفت داشتند و توانستند حقانیت ما را ارائه نمایند بنده کمال تشکر و سپاسگزاری را دارم (احسن). بنده لازم میدانم ضمن اینکه تمام مأمورین و وظایف خود را

انجام دادند از دستگاههای امنیتی خودمان هم تشکر کنم بنده در سنین خودم یک مبارزه نفت دیگر هم دیده ام تصور میکنم اکثر آقایان آن مبارزه نفت را دیده باشند من مروری میکردم در تاریخ نفت در آن زمانها، دیدم در عرض یکسال علاوه بر صدها تن کشته و زخمی از رجال آنوقت هم احمد دهبقان ترور شد. امام جمعه ترور شد، رزم آرا رئیس الوزراء ترور شد، دکتر زنکنه رئیس دانشکده حقوق ترور شد آنقدر ناامنی و اوضاع بلبشویی در مملکت پیش آمد و ضمناً آنقدر بد رهبری شد که متأسفانه دیدیم نتیجه آنهمه جنجال و سعی و کوشش اولیه ای که برای ملی کردن نفت به رهبری شاهنشاه انجام شده بود و ما توانستیم نفت خود را ملی کنیم متأسفانه بعد از اینکه عوام فریبی جای کار با حساب را گرفت دیدیم نتیجه اش این شد که پول نفت بجنب دیگران رفت بجای اینکه بجنب ما برود و آن فلاکتها و بدبختیها و آن ناکامیها نصیب ملت ایران گردید ناامنیها را دیدیم روی این اصل ما از مأمورین انتظامی خودمان که کمال هوشیاری را بخرج دادند و جلوی هر گونه آنتریک را گرفتند گویانکه هیچ ایرانی با شرف و نیک نهادی پیرو آنتریک هیچک از اجانب نخواهد بود و نخواهد شد (صحیح است) ولی بهر صورت مأمورین انتظامی هم وظیفه ای دارند که در این مورد بنحو احسن انجام دادند و بنده پارا فراتر میگذارم و میگویم امنیت ایران برهبری شاهنشاه و قدرت ارتش ملی مایه ثباتی است برای این منطقه و یک امیدواری و دلقرصی برای تمام همسایگان هست که میتوانند با اتکاء به این نیروی خدایسی، نیروی بشری نیروی انسانی در مورد کوشش برای احقاق حق خودشان مجاهدت کنند (صحیح است) ولی بنده یک مسأله کوچکی را که بسیار بسیار اهمیت دارد لازم است یادآوری کنم این مبارزه نفت و این کار بزرگی که اعلیحضرت شاهنشاه آریامهر رهبری فرمودند و بهترین نحو انجام شد به این سادگی و بدون پیش بینیهای قبلی انجام نشد ما همان هستیم که چندین بار دست بنفت زدیم و دیدیم متأسفانه نفت الو دارد نفت آتش دارد و این آتش بازی است ولی ایندفعه چرا اینطور شد ملت ایران در طول تاریخ نشان داده است که همیشه ملت مستعدی بوده و همیشه آن شایستگی را داشته است که نبوغ و آقائی و دهبای خود را بدینا و

جهابیان نشان بدهد البته رهبری شایسته میخواد همینطور که دیدیم ملت ایران در فاصله هفت سال یکبار در زمان شاه سلطان حسین در کوه های اصفهان راه میرفته دست بدعا داشته از دست افغانها و هفت سال بعد که زمان نادر شد همین ملت اگر شمشیرشان کوتاه بود دستشان را دراز کردند و این همان ملت بودند و همان افتخارات را در دنیای آتروز برای ایران کسب کردند در عصر پرافتخار پهلوی که شاهنشاه فقید رضاشاه کبیر بنیانگذار آن بود یک نقطه عطفی در تاریخ سرنوشت ملت ایران بوجود آمد و این ملت گذشته دیوست سیصد ساله اخیر خود را فراموش کرد و راه دیگری برای بهروزی خود انتخاب کرده متأسفانه پیشرفت مملکت را سوانح دنیائی و جنگ بین المللی دوم بهم ریخت و ما دیدیم که طومارهای چه ممالک مختلفی ورق خورد و بطور کلی چه تاریخها که مسکوت ماندند چه تاریخها که سرنوشتش عوض شد ولی خوشبختانه در اثر کاردانی شاهنشاه ما محمد رضا شاه آریا مهر شاهنشاه افتخار آفرین مامملکت ما تمامیت و استقلال خود را حفظ کرد و در دنیای امروز جای خود را باز کرد (صحیح است) شاهنشاه ما بعد از اصلاح نیروی انتظامی و ارتش منشور انقلاب ششم بهمن را بملت ایران عرضه کرده و با اجرای این انقلاب یک پارچگی در ملت و دولت بوجود آمد و این یک پارچگی ملی و همبستگی که تمام ملت ایران احساس کردند و این انقلاب را لمس کردند و متوجه شدند که تمام کوشش های خودشان نتیجه اش عاید خودشان میشود فلان کشاورز متوجه شد که اگر کوشش میکند نتیجه اش عاید خود و خانواده اش میشود فلان کارگر متوجه شد که نتیجه دسترنج و آن عرق جبین و کدیمین او عاید خودش میگردد آن سپاهی و آن مأمور انتظامی متوجه شد که جانفشانی او نتیجه اش عاید چند فتودال نیست و نتیجه اش عاید خودش میشود همه دست بدست هم دادند و ملت واحدی شدند و یکپارچه شدند من چند سطر از فرمایشی که شاهنشاه در موقع تاجگذاریشان فرمودند در اینجا بیان میکنم « برای من این احساس مایه خوشوقتی و مباهات است که امروز من و ملت با پیوند قلبی ناگسستی با یکدیگر پیوسته ایم و دست در دست هم در راهی که متضمن عظمت و ترقی و سعادت ملت

ایران است پیش میرویم این همراهی شاه و ملت بود که توانستیم در مقابل غولهای امپریالیسم نفتی بایستیم آقایان بنده چند نامه از جوانان خارج از کشور، از امریکا داشتم یکی از این جوانان از لوس آنجلس نوشته بود محض اینکه فرمایشات اعلیحضرت در مجلس سنا منتشر شد چنان احساس غروری برای تمام ایرانیان و محصلین پیدا شد و ما چنان گردن گرفتیم بین خارجیان، چنان سرافرازو مفتخر شدیم که واقعا روی پای خود بند نبودیم آقایان این کار ساده ای نبود، این بار گران را که کشید؟ کاردانی شاهنشاه با کارهای حساب شده شان، با مصاحبه های پی در پی، با الهام از ملت و یکپارچگی و بعد این راهبری که برای این منطقه از دنیا نشان دادند بسیار اهمیت داشت (صحیح است) و نشان دادند که دلسوز ممالک و همسایه های خود هستند (صحیح است) و این موضوع برای ما بسیار بسیار افتخار آفرین بود، آن قیافه کرمیانه و نجیبانه و مظهر انسانی که ما در مجلس سنا دیدیم و آن بیانات بسیار پر مغز و پر مایه و حقیقتی که بیان داشتند که از روی احساس کمال انسانی بود و نقطه عطفی بود برای بشریت (صحیح است) که ملل در حمال توسعه نیابستی اینقدر، عقب باشند و مال خود را بدهند برای بهروزی يك عده که در زندگی جلوتر افتاده اند در هر حال این مسئله آنقدر بزرگ است که هر چه صحبت کنیم کم گفته ایم بنده بعلمت اجرای امر ریاست فراکسیون با اینکه واقعا مطلب بسیار جالبی در مورد مسئله نفت داشتم آنرا برای وقت دیگری میگذارم و وقت را به سر کار خانم بزرگ نیا که مرتب به بنده نگاه می کنند و امر بسکوت میفرمایند میدهم و عرایض خود را خاتمه میدهم در خاتمه عرایضم می گویم زنده باد شاهنشاه پاینده باد ایران و خداوند شاهنشاه ما را نگهدار که آنچه برای ایران و ملت ایران آرزو دارد بر آورده شود (احسن است) - احسن است.

رئیس - خانم بزرگ نیا بفرمائید.

خانم بزرگ نیا - جناب آقای رئیس، همکاران محترم، هر سال با فرارسیدن هشتم اسفند ماه برای اجتماع ما بخصوص برای زنان سرزمین ما خاطره ای تجدید میشود که بطور قطع یکی از آثار درخشان و جاودانه دوران مشعشع و رهبری قائد عظیم الشان ایران شاهنشاه آریامهر

را یاد آور میگردد ما که در جریان تغییرات شگفت انگیز دوران تحول کشور خود قرار داریم آن اندازه مسحور آثار بارز این تغییرات هستیم که واقعا مشکل است بتوانیم ارزش هر يك را در حد واقعی خود احساس و درک کنیم (صحیح است).

زیرا در هر يك از شئون اجتماعی ما آنچه در وضع و شکل امروز ظاهر است دگرگونی هائی بوجود آمده است که هر توضیحی راجع به آن ناقص و نارسا خواهد بود. در این میان آنچه در وضع جامعه زن ایرانی در حدی فراتر از ستایش و سپاسگزاری قرار گرفته است موضوع شناسائی حق موجودیت و برابری زنان ایرانی است که با راده رهبر بزرگ ایران صورت تحقق یافته است این آرمان دیرینه زنان ایران که سالها و بلکه قرنها در بومه فراموشی قرار داشت و مجاهدات پی گیر آنان برای شرکت مستقیم در وظایف اجتماعی بی حاصل و بی ثمر مانده بود در سایه رهبری بلند نظری شاهنشاه محبوب در چنین روزی واقعیت یافت (صحیح است).

و زن ایرانی از کسوت دیرینه درآمد و به حوزه امتیازات و حقوق حقه اجتماعی خود راه یافت (صحیح است).

این رویداد که یکی از عمیقترین تغییرات را در جامعه ما بوجود آورده است آن اندازه در زندگی جامعه زنان ایران مؤثر بوده است که وظیفه هر زن ایرانی است همواره از آن یاد نماید و با توجه بوضع پیشین خود ارزش آنرا دریابد و حق سپاس و شکرگزاری از آنرا بجا آورد (صحیح است).

هشتم اسفند برای مازنان روز باشکوه و فراموش نشدنی آغاز حیات اجتماعی روز برخورداری از حقوق انسانی روز شروع مسئولیت و وظایف اجتماعی و روز مشارکت در جریان امور سیاسی کشور میباشد.

در چنین روز مقدسی بود که موجودیت زن ایرانی برای همگامی و مشارکت در ساختن ایرانی نو و پیشرفته شناخته شد و بزنان ایرانی فرصت داده شد تا همراه با مردان در تأمین نیلزندهای و فعالیت های ثمر بخش اجتماع خود سهیم شوند.

اینک وظیفه زنان ایران است که آمادگی خود را بیش از پیش برای اثبات لیاقت و شایستگی دارا بودن چنین حقی ظاهر نموده و در انجام وظایف سنگین اجتماعی دوشادوش برادران خود در پیشبرد منویات رهبر عظیم الشان ایران همگامی نمایند زنان ایران در آستانه نیم قرن دوم رهبری خاندان جلیل پهلوی وظیفه خود میدانند بروج پر فتوح اعلیحضرت رضاشاه کبیر که در روز ۱۷ دین نخستین سنگ بنای آزادی زن ایرانی را بنیان نهاده درود بفرستند و مراتب تشکر و تهنیت خود را به پیشگاه رهبر بزرگ انقلاب ایران معروض دارند که با اقدام تاریخی خود زن ایرانی را از آن وضع نابسامان گذشته نجات داده بنحویکه امروز بانوان ایران نظیر زنان مرفعی ترین کشورهای جهان دارای حقوق مساوی با مردان شده و این عطیه بزرگ را همواره گرمی میدارند خوشبختانه در این چند سال که زنان ایران همپای برادران خود در فعالیت های اجتماعی و سیاسی مشارکت مستقیم دارند بوظایف سنگین خود آگاهی و وقوف بیشتر یافته اند و برای تعالی و عظمت کشور خود مساعی و کوشش زیاد عرضه داشته اند ولی این بدین معنی نیست که ما وظایفی را که به عهده داریم بنحو کامل معمول داشته و دین خود را در قبال حقی که بما داده شده است ادا نموده ایم.

زنان این نسل وظایف سنگین تر و دشوارتری بر عهده دارند ما پیشگامان دوران عصر انقلاب هستیم و باید این پیشگامی با قبول مسئولیت های بیشتر شایستگی خود را برای مشارکت و بنیان گذاری دوران سازندگی بمنصه ظهور برسانیم.

مراهی سخت و دشوار در پیش داشته و وظیفه ای خطیر و مشکل بر عهده داریم ما باید با مساعی شبانه روزی خود در تحقق بخشیدن به آرمانها و منویات مترقیانه پیشوای بزرگ ایران بکوشیم تا حداقل دین خود را در حد ستایش و حق شناسی ادا نمائیم و نیز وظیفه داریم با پیروی از راهنماییهای شهبانوی خردمند و محبوب کشورمان در قبول مسئولیت های اجتماعی سهم بیشتری را بر عهده گیریم.

شهبانوی محبوب ایران که مساعی جمیله شان در تغییر وضع زنان ایران آثاری جاودانه داشته است همواره با فرمایشات گهربارشان مشوق و هادی پرارزشی برای جامعه زن ایرانی بوده اند (صحیح است).

و من در این مکان مقدس بنماینده گی از طرف زنان سراسر ایران وظیفه خود میدانم که مراتب سپاسگزاری و حق شناسی مان را به پیشگاه مبارکشان معروض دارم همانطور که بعرض رسانده ام آن اندازه در این چند سال اخیر تغییرات اجتماع ما چشم گیر بوده و هست که توصیف و ستایش از آنها بهر صورت و شکلی ناقص و نارسا خواهد بود.

این تغییرات که مظاهر آن در اقصی نقاط کشور نیز مشهود است در وضع زندگی اجتماعی زنان دور افتاده ترین دهات ایران نیز بچشم میرسد. امروز زنان روستائین ما وضعی غیر از آنچه در گذشته داشته اند دارا میباشد دختران ما امروز در دورترین نقاط کشور بوظایف سنگین که در قبال آینده کشور خود دارند وقوف و آگاهی یافته اند و اینها همه در پرتو موهبتی است که با برابری و شناسائی زن ایرانی به او ارزانی شده است به همین جهت زنان ایران بیش از همیشه تشویق به فعالیت برای عظمت و تعالی کشور گردیده و امیدواریم که ثمرات این کوششها هر روز ظاهر و آشکارتر گردد. متشکریم (احسن است - احسن است).

۳- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به اصلاح ماده ششم قانون اصلاح قانون اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها مصوب دیماه ۱۳۳۹ و ارسال به مجلس سنا

رئیس - وارد دستور میشویم گزارش شور دوم اصلاح ماده ششم قانون اصلاح قانون اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها مصوب دیماه ۱۳۳۹ مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه اول اسفند ماه ۱۳۴۹ با حضور آقای وزیر آبادانی و مسکن و آقایان صادق احمدی و مهندس بدیع معاونان وزارت دادگستری و آبادانی و مسکن لایحه شماره ۵۰۷۱۲-۵/۱۱/۴۹ دولت راجع به اصلاح ماده ۶ قانون اصلاح قانون اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها مصوب دیماه ۱۳۳۹ را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۶۰۹ چاپ شده است مطرح

کرد و با توجه به پیشنهادات رسیده با اصلاحاتی مورد تصویب قرارداد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح ماده ششم قانون اصلاح قانون اراضی دولت و شهردارها و اوقاف و بانکها مصوب دیماه ۱۳۳۹
ماده واحده - ماده ۶ قانون اصلاح قانون اراضی دولت و شهردارها و اوقاف و بانکها مصوب دیماه ۱۳۳۹ بشرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۶-الف - نقل و انتقالاتی که تا تاریخ اعلام ثبت کل بدفتر اسناد رسمی راجع به تقدیم دادخواست از طرف مؤسسات مذکور در بند ماده واحده قانون اراضی دولت و شهردارها و اوقاف و بانکها مصوب ۱۳۳۵/۶/۸ بعمل آمده باشد معتبر است.

ب - نقل و انتقالاتی که از تاریخ اعلام ثبت کل بدفتر اسناد رسمی تا تاریخ تقدیم این لایحه به مجلس شورای ملی بعمل آمده باشد تا یک هزار متر مربع معتبر است و مازاد بر آن تا خاتمه رسیدگی و صدور حکم از طرف هیئتهای مذکور بهر عنوان بعمل آمده باشد نافذ نخواهد بود و دفاتر اسناد رسمی از انجام این نوع معاملات ممنوع خواهند بود. استحقاق استفاده از این بند برای هر شخص فقط نسبت بیک قطعه زمین میباشد و شامل قطعات مختلف در پلاکهای متعدد نیست. در صورتیکه مساحت زمین مورد انتقال بیش از یک هزار متر مربع باشد انتخاب یک هزار متر مربع مذکور در این بند با تراضی منتقل الیه و حسب مورد با سازمانهای مذکور در این قانون است و در صورت عدم تراضی با رأی هیئتهای سه نفری پیش بینی شده در این قانون خواهد بود.

تبصره ۱ - در صورتیکه زمین مورد انتقال بیش از یک هزار متر مربع باشد و منتقل الیه تا پیش از اول بهمن ماه ۱۳۴۹ در آن احداث باغ کرده باشد آن قسمت از زمین که بصورت باغ در آمده نیز بملکیت او شناخته خواهد شد. حل اختلاف در مورد احداث باغ با هیئتهای سه نفری است.

تبصره ۲ - هرگاه زمین مورد انتقال بیش از یک هزار متر مربع باشد و منتقل الیه تا پیش از اول بهمن ماه ۱۳۴۹

در آن احداث ساختمان کرده باشد تاده برابر مساحت زمین زیر بنا نیز بملکیت او شناخته میشود. در صورت عدم تراضی با سازمانهای ذینفع تفکیک آن قسمت از زمین بمعهده هیئتهای سه نفری است.

ج - نسبت به اراضی که از طرف سازمانهای مذکور در این قانون در مهلت مقرر اقدام به تقدیم دادخواست شده، ولی در اعلام مراتب بدو اثر ثبت و یا بدفتر اسناد رسمی نسبت به مشخصات و موقعیت بعضی از آن اراضی اشتباهاتی رخ داده و معاملاتی انجام گردیده است نقل و انتقالات مذکور معتبر شناخته میشود.

د - در کلیه موارد مذکور در بندهای الف و ب و تبصره های آن و بند ج با متقاضیان ثبت یا متجاوزین اصلی طبق بند ج ذیل ماده ۴ رفتار خواهد شد.

ه - اقداماتی از قبیل استرداد دعوی یا توافق با منتقل الیه یا صلح حقوق که از طرف سازمانهای مذکور در بندیک ماده واحده قانون اراضی دولت و شهردارها و اوقاف و بانکها مصوب ۱۳۳۵/۶/۸ تا کنون بعمل آمده معتبر شناخته میشود و نیز آنچه از اراضی موضوع این قانون که مورد حکم هیئتهای پنج نفری یا سه نفری قرار گرفته از شمول مقررات فوق مستثنی است.

و - سازمانهای مذکور در این قانون مکلفند ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ اخطاریه رفع نقص دفاتر هیئتهای سه نفری اقدام بر رفع نقص از دادخواستهای خود بنمایند و الا هیئتهای سه نفری اقدام بصدور رأی یا قرار رد دادخواست خواهند نمود.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

گزارش شور دوم از کمیسیون آبادانی و مسکن بمجلس شورای ملی

کمیسیون آبادانی و مسکن در جلسه دوم اسفند ماه ۱۳۴۹ با حضور آقای وزیر آبادانی و مسکن لایحه شماره ۵۰۷۱۲ - ۱۳۴۹/۱۱/۱۳ دولت راجع به اصلاح ماده ۶ قانون اصلاح قانون اراضی دولت و شهردارها و اوقاف و بانکها مصوب دیماه ۱۳۳۹ را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۶۰۹ چاپ شده است مطرح کرد و گزارش کمیسیون دادگستری را در این مورد عیناً تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون آبادانی و مسکن - مهندس عطائی رئیس - ماده واحده مطرح است، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم، خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب بمجلس سنافرستاده میشود.

۴ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به لایحه اصلاح ماده ۹ قانون تشدید مجازات رانندگان متخلف مصوب سال ۱۳۲۸ و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم اصلاح ماده ۹ قانون تشدید مجازات رانندگان متخلف مصوب سال ۱۳۲۸ مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون دولگسر بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه بیست و هفتم بهمن ماه ۱۳۴۹ با حضور آقای صادق احمدی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۲۰۱۴ مورخ ۴۸/۱۱/۲۵ دولت راجع به اصلاح ماده ۹ قانون تشدید مجازات رانندگان متخلف را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۵۹۷ چاپ شده است مطرح و با توجه به پیشنهاد های رسیده مصوبه شور اول را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح ماده ۹ قانون تشدید مجازات رانندگان متخلف مصوب سال ۱۳۲۸
ماده واحده - ماده ۹ قانون تشدید مجازات رانندگان متخلف مصوب سال ۱۳۲۸ بشرح زیر اصلاح میشود.

ماده ۹ - هر کس بدون گواهینامه رسمی اقدام برانندگی وسائل نقلیه موتوری نماید و همچنین هر کس که بموجب حکم دادگاه از رانندگی وسائل نقلیه موتوری

ممنوع باشد و به رانندگی وسائل مزبور مبادرت ورزد برای بار اول بحسب تأدیبی از باز ده روز تا دو ماه جزای نقدی از دوهزار ریال تا دوازده هزار ریال محکوم خواهد شد و در صورتیکه دفعات بعد نیز مرتکب بزه مذکور شود بدون رعایت مقررات مربوط به تکرار بحسب تأدیبی از دو ماه تا شش ماه جزای نقدی از پنج هزار ریال تا بیست هزار ریال محکوم میشود.

تبصره - کلیه رانندگان مکلفند در حین رانندگی گواهینامه رانندگی خود را همراه داشته باشند. در غیر این صورت مشمول مقررات آئین نامه امور خلافی خواهند بود.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه دوم اسفند ماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه اصلاح ماده ۹ قانون تشدید مجازات رانندگان متخلف را مطرح و گزارش کمیسیون دادگستری را در مورد لایحه اصلاح ماده ۹ قانون تشدید مجازات رانندگان متخلف عیناً تأیید کرد و مورد تصویب قرارداد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - علی اکبر دانشمند

گزارش شور دوم از کمیسیون کشور

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه بیست و هفتم بهمن ماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه اصلاح ماده ۹ قانون تشدید مجازات رانندگان متخلف را مطرح و گزارش کمیسیون دادگستری را در مورد لایحه اصلاح ماده ۹ قانون تشدید مجازات رانندگان متخلف عیناً تأیید کرد و بتصویب رسانید.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - کلانتر هرمزی

رئیس - ماده واحده مطرح است، نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانم ها و آقایانی که موافقت خواهش می کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود.

۵- طرح و تصویب گزارش يك شوری کمیسیون بودجه راجع بلایحه تفریح بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش يك شوری تفریح بودجه سال کل کشور مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه در جلسه اول اسفند ماه ۱۳۴۹ گزارش تفریح بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور را که بموجب رأی مجلس شورای ملی در جلسه ۱۳ بهمن ماه ۱۳۴۹ برای بررسی بیشتر به کمیسیون برگشت داده شده بود مورد رسیدگی قرارداد و بشرح زیر تصویب نمود.

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

مقدمه - لوائح تفریح بودجه که طی دوره بیست و یکم و بیست و دوم تقنینیه بکمیسیون بودجه ارجاع و در برنامه کار کمیسیون قرار داشته اند طی جلسات کمیسیون بودجه هر دو دوره بکرات از نظر نحوه رسیدگی و طرز تقدیم گزارش به مجلس شورای ملی مورد بحث و تعاطی افکار قرار گرفته اند و از آنجا که لایحه تفریح بودجه بانوجه بقانون محاسبات عمومی مصوب سال ۱۳۱۲ وجه خاص داشته و بایستی طبق مقررات قانون مذکور بر حسب موازینی که در آن قانون پیش بینی شده تدوین و تقدیم مجلس گردد و همچنین سابقه ای از کیفیت بررسی و نحوه تقدیم گزارش از طرف کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی در دست نبود ضرورت داشت در تهیه اولین گزارش لایحه تفریح بودجه از طرف کمیسیون دقت کافی مبذول شود تا این گزارش و خط مشی منتهی در تهیه و تنظیم گزارش که در صورت تصویب نمایندگان محترم سرمشقی مصاب برای رسیدگی بلوائح آینده تفریح بودجه خواهد بود از جهات مختلف ر و به ای صحیح و در جهت مقررات قانون و روح لایحه و سنت قانونگذاری بوده باشد.

همانطور که نمایندگان محترم استحضار دارند لوائحی که از طرف دولت برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد میشود باید مشتمل بر ماده یا مواد بوده و آن مواد باید با هم مربوط و بعنوان لایحه تناسب و ارتباط داشته باشد در صورتیکه بموجب قانون محاسبات عمومی که در حقیقت در تنظیم لایحه تفریح بودجه نص خالص تلقی میشود لایحه تفریح بودجه را فارغ از ماده یا مواد دانسته و مقرر داشته است:

ماده ۴۸ - لایحه مزبور باید حاوی گزارش امور مالی دوره عمل گذشته و متضمن صورت ارقام قطعی تمام اعتبارات و عایدات وصولی و مخارج سنه مالی قبل بوده و نتیجه قطعی معاملات کل بودجه مصوب را بطور روشن نشان دهد.

ماده ۴۹ - صورت حسابهای ضمیمه لایحه تفریح بودجه باید با رعایت تقسیمات بفصول و مواد بودجه عایدات و مخارج تنظیم و به مجلس شورای ملی پیشنهاد گردد.

ماده ۵۰ - صورتیکه در تحت عنوان عایدات و مخارج بلایحه قانونی تفریح بودجه منضم خواهد شد باید اطلاعات ذیل را حاکی باشد:

الف - صورت حساب بودجه عایدات:

۱- عوائد پیش بینی شده سنه مالی گذشته.
۲- وجوهیکه در دوره عمل گذشته وصول شده است.
۳- اضافه یا کسر.

ب - صورت حساب بودجه مخارج:

۱- اعتبارات مصوبه.
۲- مخارج تأدیبه شده تا آخر دوره عمل بتفکیک فصول و مواد بودجه.
۳- مخارجی که بدوره عمل بعد منتقل و تأدیبه می شود بتفکیک فصول و مواد بودجه.
۴- جمع مخارج بتفکیک فصول و مواد بودجه.
۵- صرفه جوئی قطعی سنه مالی بتفکیک فصول و مواد بودجه.

ماده ۵۱ - علاوه بر صورت محاسبه بودجه عایدات و مخارج که بشرح ماده فوق باید تهیه و ضمیمه لایحه تفریح

بودجه گردد مدارک و مستندات مفصله ذیل را نیز باید بانضمام آن بمجلس شورای ملی تقدیم نمود:

۱- صورت حساب وزارتخانه ها.
۲- صورت محاسبات کل مالی.
۳- راپرت سالیانه دیوان محاسبات.

و بانوجه به نصوص مصرحه ناظر بر کیفیت تدوین و تنظیم لایحه تفریح بودجه ملاحظه میشود کلیه لوائح تفریح بودجه که بمجلس شورای ملی تقدیم گردیده و به کمیسیون بودجه ارجاع و عین لوائح نیز در موقع تقدیم به نظر نمایندگان محترم رسیده است بدون تعیین ماده یا مواد تنظیم و تقدیم شده اند و چون گزارش مصوبات کمیسیونها در مورد کلیه

گزارش لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور

لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور در جلسه پنجمشنبه ۲۸/۱۲/۱۳۳۷ دوره نوزدهم قانونگذاری از طرف دولت وقت بمجلس شورای ملی تقدیم و در همان تاریخ بکمیسیون بودجه ارجاع گردیده و چون لایحه مذکور تا تاریخ ۱۷/۲/۱۳۴۳ مورد رسیدگی در کمیسیون واقع نگردیده بود مجدداً بر حسب تقاضای شماره ۱۵۱۲ مورخ ۱۷/۲/۱۳۴۳ دولت بار دیگر برای رسیدگی بکمیسیون بودجه احاله شده است.

لوائح تفریح بودجه طبق ماده ۴۷ قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۰/۱۲/۱۳۱۲ بایست متشهی تا دوازده ماه از روز ختم سنه مالی بمجلس تقدیم گردد و بنابر سوابق موجود لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور اولین لایحه تفریح بودجه ای است که در موعد قانونی بمجلس شورای ملی تقدیم شده و گزارش دیوان محاسبات منضم به لایحه مذکور مبین آن است که عدم تنظیم و تسلیم لوائح تفریح بودجه از سال ۱۲۸۹ تا سال ۱۳۳۶ در مواعد قانونی بعلت حوادث گوناگون و تغییر قوانین و همچنین وقفه در انتخاب مستشاران دیوان محاسبات بوده و بهر تقدیر بحق خواهد بود که از دولت وقت و مأموران وزارت دارائی و دیوان محاسبات و ادارات وابسته که توانسته اند برای اولین بار وظیفه خود را به انجام برسانند قدر دانی بعمل آید.

لایحه تفریح بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور بارعایت مواد ۴۶ تا ۵۲ قانون محاسبات عمومی متضمن:
۱- خلاصه درآمد و هزینه کل کشور بر اساس ردیف های بودجه مصوبه کل کشور.

لوائح علی ایحال شامل ماده یا مواد بوده است این امر برای کمیسیون بودجه که آبیاری لایحه تفریح بودجه نیز باید ماده واحده ای پیشنهاد باصرفاً به تقدیم گزارش اکتفا گردد بحثی راپیش آورد که طی جلسات بسیار بادقت تمام مورد برخورد عقاید و تعاطی افکار قرار گرفت بحث در این باره طی جلسات عده ای بافت و نظرات مختلف مورد بررسی قرار گرفت و بالاخره کمیسیون باین نتیجه رسید که بانوجه باحکام قانون محاسبات عمومی و با عنایت باینکه لایحه تفریح بودجه در حقیقت گزارش اجرای بودجه و مشتمل بر عملیات قطعی انجام شده ای است که طی دوره مالی بودجه صورت گرفته و از نظر ماهیت و سیله ای است تا با مطالعه و بررسی آن بتوان در اجرای کلی بودجه و کیفیت تنظیم بودجه مورد اجرا و توفیق دولت در نبل باهدافی که بودجه بر آن اساس تدوین و تنظیم گردیده قضاوتی متکی بر ارقام و اعداد و حقایقی غیر قابل تردید و انکار بعمل آورد وظیفه کمیسیون بودجه این است گزارش که از نتیجه بررسی کلی حاصل از مقایسه ارقام پیش بینی شده در بودجه و ارقام قطعی وصولی و خرج شده و همچنین اظهار نظر دیوان محاسبات مایه خواهد گرفت بساحت مقدس مجلس شورای ملی تقدیم دارد تا نمایندگان محترم بتوانند توفیق دولت را در تنظیم و اجرای بودجه که لامحاله شامل:
۱- صحت ارقام پیش بینی در آمدها.
۲- انجام هزینه های پیش بینی شده در محدوده بودجه عادی و عمومی.

۲ - صورتحسابهای تفصیلی درآمد کل کشور .
 ۳ - صورتحسابهای هزینه وزارتخانه‌ها و ادارات کل .
 ۴ - صورتحساب هزینه‌های پرداخت شده از اعتبارات عمومی کشور .
 ۵ - گزارش دیوان محاسبات .
 تنظیم و تقدیم گردیده که با مطالعه بودجه مضمون سال مذکور نکات زیر روشن میگردد :

بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور بموجب ماده واحده قانونی بودجه سال مذکور با پیش‌بینی درآمدی بالغ بر -/۲۱۹۴۰۰۵۹۱۰۰ ریال و از حیث هزینه مبلغی معادل -/۲۱۹۴۵۵۶۳۶۸۰ ریال بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است .

لایحه تفریغ بودجه سال ۱۳۳۶ که بموجب گزارش دیوان محاسبات منضم به آن ارقام وصولی و پرداختی مندرج مورد گواهی و تأیید قرار گرفته حاکی از آنست که در سال مالی ۱۳۳۶ جمع کل وصولی بالغ بر -/۲۰۸۷۵۹۰۳۰۲۳ ریال بوده و با مقایسه با مجموع درآمدهای پیش‌بینی شده مبلغ -/۱۰۶۴۱۵۶۰۷۶ ریال (۱۰/۵ درصد) کسر وصول داشته است و همچنین جمع کل هزینه‌های پرداخت شده بالغ بر -/۲۰۸۷۱۴۵۷۷۳ ریال است که با مقایسه با مبلغ -/۲۱۹۴۵۵۶۳۶۸۰ ریال جمع کل اعتبار بودجه و مبلغ -/۱۲۴۹۶۶۸۷۵۸۱ ریال اضافه اعتبارات مصوب سال مذکور مبلغ -/۲۳۷۸۰۸۶۶۶۵ ریال کمتر پرداخت شده است که نسبت بمجموع اعتبارات پیش‌بینی شده رقمی را معادل ده درصد تشکیل میدهد .

در مورد درآمدهای سال ۱۳۳۶ این نکته قابل توضیح است که طبق فهرستهای منضم بلا لایحه تفریغ بودجه وضع وصولیهای دولت از منابع مختلف درآمد با مقایسه با ارقام مندرج در بودجه یکسان نبوده زیرا در پاره‌ای از منابع اضافه وصولی و در بعضی دیگر کسر وصول وجود داشته که در نتیجه در جمع کل رقم -/۱۰۶۴۱۵۶۰۷۶ ریال مذکور کسر وصول نسبت به پیش‌بینی پیدا شده است مجموع افزایش وصولی از منابع مختلف بالغ بر -/۲۳۴۳۹۹۲۸۰۱ ریال و مجموع کاهش وصولی از منابع مختلف بالغ بر -/۳۴۰۸۱۴۸۸۷۸ ریال میباشد که رقم کاهش نسبت به

مجموع پیش‌بینی درآمدها رقمی بالغ بر ۱۵/۵ درصد و رقم افزایش نسبت بمجموع پیش‌بینی درآمدها رقمی را بالغ بر ۱۰/۵ درصد تشکیل میدهد و مابه‌التفاوت مجموع کاهش و افزایش که رقمی بالغ بر -/۱۰۶۴۱۵۶۱۷۶ ریال است در سطح مجموع درآمدها نمایشگر ۵ درصد کسروصولی است . دقت در ارقام فوق‌گویی این مطلب است که اجرای بودجه سال ۱۳۳۶ با توجه به ارقام قطعی وصولی و هزینه در سطح هزینه ده درصد نسبت به اعتبارات مصوب و در سطح درآمد با توجه به افزایش و کاهش وصولی از منابع مختلف درآمد بمیزان ۵ درصد نسبت به ارقام پیش‌بینی شده اختلاف داشته است .

با توجه بمطالب مشروحه کمیسیون بودجه لایحه تفریغ بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور را بآخذ ۴۵/۲۳/۲۰۸۷۵۹۰۳۰۲۳ ریال وصولی از منابع درآمد بشرح مندرج در لایحه و بمأخذ ۴۵/۲۳/۲۰۸۷۱۴۵۷۷۳ ریال هزینه بشرح مواد و فصول مندرج در لایحه که صحت آنها بتأیید دیوان محاسبات رسیده است تصویب نمود .

اینک گزارش آنرا بساحت مجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

ماده واحده - لایحه تفریغ بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور تصویب میشود .

مخبر کمیسیون بودجه - دکتر بهبهانی
رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست ؟
 (اظهاری نشد) نسبت بورود در شوروماده واحده رأی میگیریم خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است آقای مانی بفرمائید .

مانی - این ماده واحده بطوریکه ملاحظه میفرمائید یک مقدمه مفصلی دارد ولی متن ماده واحده که در واقع قانونی است که بتصویب مجلس شورای ملی میرسد فقط یک سطر است بنده معتقدم که این ماده واحده به اینصورت بهتر است تنظیم بشود و این متنی که بنده تهیه کرده‌ام جهت استحضار نمایندگان محترم قرائت میکنم .

ماده واحده - لایحه تفریغ بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور بمأخذ ۴۵/۲۳/۲۰۸۷۵۹۰۳۰۲۳ ریال وصولی از منابع درآمد و بمأخذ ۴۵/۲۳/۲۰۸۷۱۴۵۷۷۳ ریال هزینه بشرح مواد و

فصول مربوط که صحت آنها به تأیید دیوان محاسبات رسیده تصویب میشود .

رئیس - نسبت باین پیشنهاد نظری نیست؟ (اظهاری نشد) باین پیشنهاد رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به لایحه با اصلاحی که بعمل آمده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای اظهار ملاحظات به مجلس سنا فرستاده میشود .

۶- تقدیم يك فقره صورت ديون بوسیله آقای قوام صدري معاون وزارت دارائی

رئیس - آقای قوام صدري فرمایشی دارید بفرمائید
قوام صدري (معاون وزارت دلرائی) - با اجازه مقام محترم ریاست صورتی است از دیون بلامحل وزارت دادگستری که برای رسیدگی و اظهار نظر کمیسیون محترم بودجه تقدیم و تقاضای ارجاع به کمیسیون بودجه را دارم.
رئیس - لایحه به کمیسیون بودجه ارجاع میشود .

۷- طرح و تصویب گزارش شوروم کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی راجع به تعاونی نمودن تولید و یک پارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی روستائی و ارسال به مجلس سنا

رئیس - گزارش شوروم تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی روستائی مطرح است قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شوروم از کمیسیون اصلاحات ارضی

و تعاون روستائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی در جلسه ۲ اسفندماه ۱۳۴۹ باحضور آقای مهندس اسدی معاون وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه شماره ۲۷۹۶۰ مورخ ۱۳۴۹/۹/۵ دولت راجع به تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی روستائی را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۵۹۶ چاپ شده است برای شوروم مورد رسیدگی قرار داد و با توجه به پیشنهادهای واصله با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد .

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

لایحه قانون تعاونی نمودن تولید یکپارچه شدن

اراضی در حوزه عمل شرکت‌های تعاونی روستائی

ماده ۱ - بمنظور یکپارچه کردن قطعات اراضی

مزروعی زارعین داوطلب عضو شرکت‌های تعاونی روستائی

در هر یک از دهات حوزه عمل آن شرکت‌ها در جهت امکان

حداکثر بهره برداری از منابع آب و خاک کشور از طریق

تأسیس شبکه‌های نوین آبیاری و تسطیح اراضی مزروعی

واحداث راههای ارتباطی بین دهات و آشنا ساختن

اعضاء شرکت‌های تعاونی مزرور با اصول و شیوه‌های جدید

کاشت و داشت و برداشت و استفاده صحیح از وسائل و

ماشین آلات کشاورزی متناسب با شرایط محلی با رعایت

نظام تعاون و احیای اراضی بایر و مسلوب‌المنفعه و موات

واقع در منطقه عمل شرکت‌های مزرور یا مجاور آن و

همچنین فراهم نمودن امکانات و تسهیلات بیشتر برای توسعه

و بهبود و ایجاد صنایع دستی و تبدیل فرآورده‌های دامی

وزراعی و گسترش فعالیتهای مفید غیر کشاورزی در حوزه

عمل این شرکت‌ها و بالتلیجه فراهم شدن موجبات

افزایش تولید و درآمد سرانه سکنه روستاها و

تأمین رشد مداوم اقتصادی کشور، بوزارت اصلاحات

ارضی و تعاون روستائی اجازه داده میشود با رعایت اصل

مالکیت فردی کشاورزان و تأمین حقوق ناشی از آن

بتدریج و متناسب با امکانات و مقدرات دولت و

همچنین استقبال کشاورزان از برنامه یکپارچه کردن

اراضی مزروعی و تعاونی نمودن تولید در حوزه عمل

شرکت‌های تعاونی روستائی حائز شرایط، برنامه مذکور

را بمورد اجرا بگذارد .

تبصره ۱ - در حوزه عمل شرکت‌های مزرور فعالیت‌ها

و خدمات بصورت دسته‌جمعی بوده و تقسیم عواید بر حسب

سهم و نسق زراعی و نسبت مشارکت زارعین عضو در امور

مذکور انجام خواهد گرفت .

تبصره ۲ - آئین‌نامه اجرائی این قانون وسیله

وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و وزارت آب

و برق تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید . تغییرات

و اصلاحات آئین نامه مذکور نیز باتصویب هیئت وزیران قابل اجرا است.

ماده ۲- وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجاز است بمنظور ترویج و توسعه فعالیت های غیر کشاورزی در روستاها و احداث سازمانی لازم را بوجود آورد. و احداث سازمانی مزبور مشمول قوانین و مقررات استخدامی کشور نبوده و با داشتن شخصیت حقوقی و استقلال کامل مالی بصورت بازرگانی و طبق مقررات اساسنامه ای که به پیشنهاد وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بتصویب کمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و دارائی و استخدام مجلسین خواهد رسید اداره خواهد شد.

ماده ۳- وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی میتواند تمام یا قسمتی از اراضی دایر و بایر و موات و مسلوب المنفعه متعلق بدولت را که در حوزه عمل شرکت های موضوع ماده ۱ یا مجاور آن باشد مجاناً بشرکتهای مذکور واگذار کند.

مشروط بر اینکه عواید حاصل از بهره برداری این قبیل اراضی، بر اساس مقررات پیش بینی شده در آئین نامه مذکور در ماده یک این قانون صرف بهبود و کمک و تقویت شرکت تعاونی روستائی مربوط بشود.

ماده ۴- شرکتهای موضوع این قانون در استفاده از کلیه اقدامات و برنامه هائی که وزارتخانه ها و سازمانها و دستگاهها و شرکتهای دولتی در مورد رفاه اجتماعی و عمران روستائی و آبادانی و آبیاری و بهبود وضع محصول و ترویج و توسعه صنایع دستی و فعالیتهای غیر کشاورزی و آموزش فنی و حرفه ای و خرید و بیمه محصولات و فرآورده های کشاورزان و امثال آن در مناطق مختلف کشور اجرا میکنند در حوزه منطقه مورد عمل حق تقدم خواهند داشت.

ماده ۵- دولت مکلف است برای اجرای این قانون همه ساله اعتبار لازم را از محل اعتبارات عمرانی یا بودجه جاری کشور بصورت کمک بلاعوض و یا وام در اختیار وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بگذارد.

ماده ۶- این قانون بمدت پنج سال بصورت آزمایش

اجرا خواهد شد، و هر گاه در این مدت وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بانوجه به نتایج تحقیقات انجام شده وسیله مرکز تحقیقات روستائی این وزارت (موضوع ماده ۱۵ قانون تشکیل شرکتهای سهامی زراعی مصوب چهارم بهمن ماه سال ۱۳۴۶) تغییرات و اصلاحاتی را در این قانون لازم تشخیص دهد، جهت تصویب به کمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجلسین تقدیم مینماید و این تغییرات و اصلاحات پس از تصویب قابل اجرا است.

دولت مکلف است در پایان مدت ۵ سال لایحه نهائی را جهت تصویب مجلسین تقدیم نماید و تا زمانیکه لایحه نهائی بتصویب نرسیده مقررات این قانون و تغییرات و اصلاحاتی که بتصویب کمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجلسین برسد لازم الاجرا است.

مخبر کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی
مهندس اسدی سمیع

گزارش شور دوم از کمیسیون تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی به مجلس شورای ملی

کمیسیون تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی در جلسه

۴ اسفند ماه ۱۳۴۹ با حضور نماینده دولت لایحه راجع به تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستائی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و گزارش کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی
سیدعلی صائب

گزارش شور دوم از کمیسیون دادگستری
بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۳ اسفند ماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستائی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون

اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر وفا

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۲ اسفند ماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه راجع به تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستائی را - برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و گزارش کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - دانشمند

گزارش شور دوم از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری به مجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۴ اسفند ماه ۱۳۴۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط به تعاونی نمودن تولید و یکپارچه شدن اراضی در حوزه عمل شرکتهای تعاونی روستائی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری
دبیرم

رئیس - ماده اول مطرح است قرائت میشود
(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱- بمنظور یکپارچه کردن قطعات اراضی مزروعی زارعین داوطلب عضو شرکتهای تعاونی روستائی در هر یک از دهات حوزه عمل آن شرکتهای در جهت امکان حداکثر بهره برداری از منابع آب و خاک کشور از طریق تأسیس شبکه های نوین آبیاری و تسطیح اراضی مزروعی و احداث راههای ارتباطی بین دهات و آشنا ساختن اعضای شرکتهای تعاونی مزبور با اصول و شیوه های جدید کاشت و داشت و برداشت و استفاده صحیح از وسایل

و ماشین آلات کشاورزی متناسب با شرایط محلی با رعایت نظام تعاون و احیای اراضی بایر و مسلوب المنفعه و موات واقع در منطقه عمل شرکتهای مزبور با مجاور آن و همچنین فراهم نمودن امکانات و تسهیلات بیشتر برای توسعه و بهبود و ایجاد صنایع دستی و تبدیل فرآورده های دامی و زراعی و گسترش فعالیتهای مفتد غیر کشاورزی در حوزه عمل این شرکتهای و بالتبینه فراهم شدن موجبات افزایش تولید و درآمد سرانه سکنه روستاها و تأمین رشد مداوم اقتصادی کشور، وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی اجازه داده میشود با رعایت اصل مالکیت فردی کشاورزان و تأمین حقوق ناشی از آن بندریج و متناسب با امکانات و مقدرات دولت و همچنین استقبال کشاورزان از برنامه یکپارچه کردن اراضی مزروعی و تعاونی نمودن تولید در حوزه عمل شرکت های تعاونی روستائی حائز شرایط، برنامه مذکور را بمورد اجرا بگذارد.

تبصره ۱- در حوزه عمل شرکتهای مزبور فعالیتها و خدمات بصورت دسته جمعی بوده و تقسیم عواید بر حسب سهم و نسق زراعی و نسبت مشارکت زارعین عضو در امور مذکور انجام خواهد گرفت.

تبصره ۲- آئین نامه اجرائی این قانون وسیله وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و وزارت آب و برق تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید. تغییرات و اصلاحات آئین نامه مذکور نیز با تصویب هیئت وزیران قابل اجرا است.

رئیس - آقای سعیدوزیری در ماده اول نظری دارید بفرمائید.

سعیدوزیری - بنده هنوز معتقدم که این کار باین پراهمیتی را میبایست هم سریعتر و هم در مقیاس وسیعتر و با قاطعیت بیشتری انجام داد و در دستگاه اصلاحات ارضی کنونی که دارند کار میکنند من این قاطعیت را سراغ ندارم. معذرت بنده در پیشنهادهایی که در شور اول تقدیم کرده بودم که خوشبختانه به اغلب آنها در کمیسیون محترم اصلاحات ارضی توجه کردند و تصویب نمودند خیلی متشکرم ولی قسمتی را که بنده حلالهم عرض میکنم توجه نشده شاید به عللی در امکانات وزارت اصلاحات ارضی نبوده که نخوابند و

نتوانسته اند آنرا منظور بدانند و این عبارتست از درگیر بودن در این بیخ و خم عبارتهائی از نوع «متناسب با امکانات و مقدرات دولت» بتدریج و همچنین استقبال کشاورزان از برنامه یکپارچه کردن اراضی، بنده وقتی پیشنهاد کردم که این عبارات حذف شود یکی از آقایان معاونان وزارت اصلاحات ارضی باینده صحبت کردند و راجع بکلیه این لایحه صحبت میکردیم بطور خصوصی، بنده هم بطور خصوصی با ایشان گفتم. شتما که لایحه آوردید با قاطعیت و با قاطعیت هم میخواهید انجام بدهید چه مناسبت دست و بال خودتان را می بندید که کلمه بتدریج را بگذارید این بتدریج را که بگذارید «متناسب با امکانات و مقدرات درش هست و اگر این جمله متناسب با امکانات را بگذارید آنوقت مفهوم بتدریج در داخل این عبارت مستتر و ملحوظ و قابل اجرا هست حالا این مسئله علاوه بر اینکه مانده ایشان بمن فرمودند حرف درست است این واقعا ممکن است که نه بمصلحت باشد که با سرعت خیلی زیاد انجام بگیرد، که این حرف آقای معاون درست است، کار خیلی مهمی است (اخلاقی - جنابعالی بابت تدریج موافقت یا با امکانات؟) بنده پیش از یادآوریهای خودم بادست نژدن بترکیب لایحه موافقم حالا چون آقای وزیر اصلاحات ارضی اینجا تشریف دارند بعنوان تذکر و یادآوری بنده اینجا میگویم و برای اینکه در سوابق مجلس و در صورت مذاکرات نوشته میشود و جنبه قابلیت استناد دارد مسئله بمناسبت استقبال کشاورزان که گفته شده است همانطور که اینجا بارها گفته شده بود و قبلا عرض کرده بودم واقعا کشاورزان از این رفرفرم های اقتصادی و اجتماعی که در کنار برنامه اصلاحات ارضی انجام میگردد حسن استقبال میکنند و بنظر بنده گنجاندن «استقبال کشاورزان» در لایحه شاید از نقطه نظر احترام گذاری بیشتری بکشاورزان و دهقانان که خواسته اند در این قانون این مطلب را منظور و ملحوظ بدانند که نظر از استقبال دهقانان یا کشاورزان مورد توجه وزارت اصلاحات ارضی است ولی مسئله باید تأیید شود و مطرح شود که این موضوع مورد استقبال دهقانان و کشاورزان هست اما جناب آقای معیری و جناب آقای مانی مسئله استقبال دهقانان یا کشاورزان یا هر قشری از مردم منوط باین است که آنها در جریان این کار تازه قرار بدهیم

یا ندهیم این یک کاری است بسیار مهم و همه ما میدانیم که شاید در پیرامون هر یک از این کارهای اساسی و انقلابی و عمیقی که انجام میگردد دانش خاص دیگری هم هستند که در زمینه ارتجاعی تبلیغات ضد آن را بعمل میآورند هر کاری که بشود بیک نحوی مخالفین و طرفداران ارتجاع آن را تخطئه میکنند و برای اینکه از یک طرف جلوی این تخطئه ارتجاعی گرفته بشود و از طرف دیگر این مسئله استقبال کشاورزان تأمین بشود باید تعلیماتی انجام بگیرد یعنی بموازات اینکه این لایحه تصویب شده به مرور در اختیار وزارت اصلاحات ارضی قرار بگیرد یکی از کارهای مهم اجرای برنامه تعلیماتی وسیعی است که هم بتواند به دهقانان یاد بدهد که چگونه در اجرای این برنامه بتوانند خودشان را تطبیق بدهند و از طرف دیگر باکمال شدت بطور منطقی جلوی این اقدامات که در زمینه تخطئه از طرف عناصر ارتجاعی انجام میشود جلوی آن گرفته بشود (مهندس صائبی - اینکار فنی است) عرض کنم کلمه فنی نیست بنده دارم روی این کلمه بتدریج متناسب با امکانات احتیاجات و مقدرات صحبت میکنم این کلمه استقبال فنی نیست این مسئله ای است که بستگی بارو حیوه و امکانات دارد این نشانه احترامی است که وزارت اصلاحات ارضی مجربان لایحه درباره این لایحه ملحوظ میدارند و میگویند که ما به نظریه شما ارزش قائل هستیم و بحق هم همینطور است ولی بنده از پشت این تریبون تصدیق میکنم که دهقانان استقبال میکنند و محل تردید و شکی هم نیست اینکه اینجا گنجانده شده است برای اینکه احترامی به دهقانان گذاشته شده باشد احيانا اگر اشکالی باشد مربوط بکارهایی است که ممکن است عناصر مخالف بکنند و برای اینکه کلمه استقبال بخوبی میسر ممکن بشود باید این برنامه تعلیماتی بخوبی انجام بگیرد.

رئیس - آقای سعیدوزیری پیشنهادی دارید؟

سعیدوزیری - قبلا داده ام و نمیخواهم که حذف بشود و با تغییر هر یک از این جملات مخالفم.

رئیس - پس نظری ندارید خانم تربیت بفرمائید.

تربیت - یا اجازه جناب آقای رئیس همکاران ارجمند، همه میدانند که اغلب زارعین ما را زنان پرکار و فعال درگیلان و مازندران و آذربایجان تشکیل میدهند

و این زنان از صبح تا شب واقعا کار می کنند زحمت میکنند و البته حششان باید ادا بشود بنده از جناب آقای وزیر اصلاحات ارضی نهایت تشکر را دارم در آن موقعی هم که شرکت های سهامی زراعی تشکیل می شد بنده سؤال کردم زنانی که روزانه کار می کنند آیا به آنها مزدی داده خواهد شد و ایشان فرمودند بله اینجا یک مطلبی هست که میخواهم از حضور مبارکشان سؤال بکنم در اینجا نوشته شده بمنظور یکپارچه کردن قطعات اراضی مزروعی زارعین داوطلب یعنی کسی که در روی زمین زحمت می کشد و کار می کند بنده می خواهم از حضورشان که در اینجا تصریح بفرمایند که آیا کلمه زارع شامل زنان هم خواهد بود زنها هم می توانند شرکت کنند اینها هم میتوانند از این قانون استفاده کنند و از مزایای آن برخوردار باشند یا نه؟

رئیس - آقای دکتر ولیان بفرمائید.

دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) - بنده قبل از اینکه بمطلبی که خانم تربیت مطرح فرمودند پاسخی عرض کرده باشم با توجه بمطالبی که آقای سعید وزیر اینجا مطرح فرمودند و خودشان اینجا اشاره کردند که می خواهند این مراتب در سوابق مذاکرات مجلس ثبت شود بنده هم باید نظرات خودم را خدمتتان عرض کنم که در سوابق باشد برنامه ای که در منطقه عمل شرکتهای تعاونی روستائی است و در هر زندگی تعاونی و برای نیل بهر یک از هدفهای مورد نظر افرادی دور هم جمع میشوند و یک نظام تعاونی را تشکیل می دهند آزادی عضو تعاونی باید مطرح باشد بنابراین به تبعیت از این اصل جهانی است که ما روی مسئله استقبال کشاورزان مسئله داوطلب بودن زارعین را میگذاریم ولی با جنابعالی هم عقیده هستیم که در مملکت ایران زارعین ما بیش از آنچه که فکر میکنیم مطالب را میفهمند (صحیح است) بنده بارها عرض کرده ام و حالا هم عرض میکنم امکان دارد زراعی پیدا شود که سواد نوشتن و خواندن نداشته باشد ولی امکان ندارد که زراعی در این مملکت پیدا کنید که سواد زندگی کردن را نداشته باشد (صحیح است) اما اینکه اینجا گذاشتیم بتدریج نگرانی، این است که اگر در این لایحه که عظمت آن را هنوز خیلی زود است و با تمام آشنائی

که دارند توجه داشته باشند اگر این مطلب را توجه نمی کردیم این حق برای هر کس هست سال آینده اینجا سؤال بکنید چرا این قانون را در تمام مناطق مملکت پیاده نکرده اند این را اینجا گذاشته ایم که اگر با گذاشتن این کلمه بتدریج مخالف است صحبت کنیم قانع بکنیم این کاری نیست که ما در ظرف یکسال و دو سال و سه سال بتوانیم بصورت همه گیر در مملکت اجرا کنیم ولی نمونه قاطعیت و صراحت را دولت در قوانین مختلف اینجا خدمتتان ارائه داده ایم و بعنوان مثال همین لایحه ای که چند روز پیش تصویب فرمودید آیا از این قاطع تر اینجا میشود گفت که از روز اول مهرماه دیگر زراعی پیدا نخواهد شد که مالک نسق زراعی که قبلا اجاره کرده نشده باشد در لایحه که تصویب فرمودید تصریح کردید تا آخر ساعت اداری ۳۱ شهریور ماه پس آن قاطعیت است و در برنامه سازندگی مملکت این مطالب مطرح خواهد شد البته من همیشه از تذکرات جنابعالی استفاده کرده و خواهم کرد و امکان ندارد دست بکار چنین بزرگی بشویم بدون اینکه آموزش و اطلاع لزوم را در اختیار کشاورزان نگذاشته باشیم اما باره سؤال خانم تربیت که اینجا اشاره فرمودند جواب اینست که ما گذاشته ایم زارع و زارع ممکن است زن باشد ممکن است مرد باشد و خوشبختانه زارعینی هم داریم که زن هستند و عضو شرکت تعاونی میباشند (خانم تربیت - باید صاحب نسق باشد یا اصلاح زارع باشد)؟ قانون تکلیفش را همین کرده حالا چه زن باشد چه مرد فرقی نمیکند.

رئیس - نظر دیگری در ماده اول نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ماده اول رأی می گیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۶ وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجاز است بمنظور ترویج و توسعه فعالیت های غیر کشاورزی در روستاها و واحد سازمانی لازم را بوجود آورد.

واحد سازمانی مزبور مشمول قوانین و مقررات استخدامی کشور نبوده و با داشتن شخصیت حقوقی و استقلال کامل مالی بصورت بازرگانی و طبق مقررات اساسنامه ای که به پیشنهاد وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی تصویب کمیسیونهای

اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و ادارائی و استخدام مجلسین خواهد رسید اداره خواهد شد .

رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده دوم رأی می گیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده سوم قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی میتواند تمام باقسمتی ازار ارضی دایره بار و موات و مسلوب المنفعه متعلق بدولت را که در حوزه عمل شرکتیهای موضوع ماده ۱ با مجاور آن باشد مجاناً بشرکتیهای مذکور واگذار کند .

مشروط بر اینکه عواید حاصل از بهره برداری این قبیل اراضی ، بر اساس مقررات پیش بینی شده در آئیننامه مذکور در ماده یک این قانون صرف بهبود و کمک و تقویت شرکت تعاونی روستائی مربوط بشود .

رئیس - در ماده سوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت بماده سوم رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده چهارم قرائت می شود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - شرکتیهای موضوع این قانون در استفاده از کلیه اقدامات و برنامه هائی که وزارتخانه ها و سازمانها و دستگاهها و شرکتیهای دولتی در مورد رفاه اجتماعی و عمران روستائی و آبادانی و آبیاری و بهبود وضع محصول و ترویج و توسعه صنایع دیستی و فعالیتهای غیر کشاورزی و آموزش فنی و حرفه ای و خرید و بیمه محصولات و فرآورده های کشاورزان و امثال آن در مناطق مختلف کشور اجرا میکنند در حوزه منطقه مورد عمل حق تقدم خواهند داشت .

رئیس - در ماده چهارم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده چهارم رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده پنجم قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - دولت مکلف است برای اجرای این قانون همه ساله اعتبار لازم را از محل اعتبارات عمرانی یا بودجه

جاری کشور بصورت کمک بلاعوض و با وام در اختیار وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی بگذارد .

رئیس - در ماده پنجم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده پنجم رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ششم قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - این قانون بمدت پنج سال بصورت آزمایش اجرا خواهد شد و هر گاه در این مدت وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی با توجه به نتایج تحقیقات انجام شده وسیله مرکز تحقیقات روستائی این وزارت (موضوع ماده ۱۵ قانون تشکیل شرکتیهای سهامی زراعی مصوب چهارم بهمن ماه سال ۱۳۴۶) تغییرات و اصلاحاتی را در این قانون لازم تشخیص دهد ، جهت تصویب به کمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجلسین تقدیم مینماید و این تغییرات و اصلاحات پس از تصویب قابل اجرا است .

دولت مکلف است در پایان مدت ۵ سال لایحه نهائی را جهت تصویب مجلسین تقدیم نماید و تا زمانیکه لایحه نهائی بتصویب نرسیده مقررات این قانون و تغییرات و اصلاحاتی که بتصویب کمیسیونهای اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجلسین برسد لازم الاجرا است .

رئیس - در ماده ششم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ششم رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد کلیات آخر لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . لایحه برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود . آقای دکتر ولیان فرمایشی داشتید بفرمایید .

دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاونی روستائی) خاطر خانمها و آقایان مستحضراست که اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر در فرمایشات تاریخی خودشان در روز هشتم دیماه ۱۳۴۹ در سازمان برنامه در زمینه تهیه این قانون اوامری صادر فرمودند و حالا می بینیم که با اینکه از تاریخ هشتم دیماه مدت زیادی نگذشته است این قانون در مجلس شورای ملی مطرح شد و مورد التفات و عنایت و تصویب قرار گرفت بنده ضمن

اینکه همیشه از این واقع بینی که در مجلس شورای ملی ایران در برخورد با مسائل اساسی مملکت وجود داشته و دارد تشکر و تحسین می کنم و خواستم خدمتتان عرض کنم متشکر کردن کشاورزان مملکت در دستگاههای تعاون روستائی یا شرکت های سهامی زراعی و ایجاد تشکیلات متشکلی از این قبیل که بتواند برنامه های مملکت را در جهت افزایش رشد کشاورزی و اقتصادی مملکت و بالتبلیغه توسعه اقتصاد مملکت ما فراهم میکند از جمله اقداماتی بوده که در ظرف مدت کوتاهی که از اجرای قوانین اصلاحات ارضی گذشته عملی شده و مثل همیشه متشکر خواهیم بود که نمایندگان محترم مجلس شورای ملی با مسافرت بمناطق مختلفه مملکت این برنامه را از دید واقعی ارزیابی و ارزشیابی کماکان وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی را ارشاد بفرمایند و انشاء الله روزی خواهد رسید که خواهیم دید این کشاورزی که امروز از رشدش ناراضی هستیم بجهت ترتیب حتی در صنعتی شدن مملکت ما مؤثر و مفید خواهد بود (احسن - احسن).

۸- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه ۲۳۱

روزیکشنبه ۱۳۴۹/۱۲/۹

۱ - گزارش شور دوم اصلاح ماده ۱۲۶ قانون مجازات

عمومی

۲ - گزارش شور اول نظام صنفی .

۳ - گزارش شور اول تجدید نظر در مقاله نامه های بین المللی حمل بار و مسافر توسط راه آهن .

۴ - گزارش شور دوم تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری .

۵ - گزارش شور اول افزایش اعتبار سرمایه گذاری دولت شاهنشاهی در کنفرانس بین المللی ماهواره های مصنوعی مخابراتی .

۶ - گزارش کمیسیونها راجع به حمایت کارمندان در برابر کار افتادگی و ببری .

۷ - گزارش شور اول تعرفه گمرکی .

۸ - گزارش شور اول تأسیس صندوق عمر از مراعات شماره ترتیب چاپ ۱۶۴۰

۹ - گزارش شور اول موافقت نامه بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری چین ملی مربوط به تمدید همکاری فنی کشاورزی در مورد برنج شماره ترتیب چاپ ۱۶۴۳

۱۰ - گزارش شور دوم تغییر نام وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی و تشکیل وزارت اصلاحات ارضی و تعاون .

شماره ترتیب چاپ ۱۶۴۴

رئیس - البته گزارش مربوط به تغییر نام وزارت اصلاحات ارضی هم که خدمت خانمها و آقایان محترم توزیع شده جزو دستور جلسه آینده خواهد بود حالا با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز یکشنبه خواهد بود .

(جلسه در ساعت یازده صبح ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - **عبدالله ریاضی**